

DARBININKAS

Vol. LVIII Nr. 13 Penktadienis-Friday Kovas-March 30, 1973

SECOND-CLASS Postage paid at Brooklyn

910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN, N.Y. 11221

15 centų

SAVAITĖS ĮVYKIAI

Kovo 19-26

O KAINOS KYLA IR JAUDINA...

Vidaus gyvenime labiausiai jaudino kainų kilimas, korupcijos reiškiniai (politinis šnipinėjimas rinkimų metu, ITT korporacijos kišimasis į Čilės gyvenimą).

Užsienio politikoje — komunistų tebevaromas taikos sutarties sabotžas Indokinijoje, Amerikos veto. Saugumo taryboje dėl Panamos.

Maisto kainos per sausio bei vasario mėn. pakilo 5.2 proc. Labiausiai pabrango jautiena (svaras 1.22 sausio mėn., 1.30 vasario). Jei tokiu tempu toliau brangtu, metų gale pakiltų iki 14. Vyriausybė pripažino, kad "kainos auga didesniu tempu nei bet kada per du paskutinius dešimtmečius". Tačiau ramino, kad antroje metų pusėje kilimas sulėtės.

Vartotojų grupės Kalifornijoje ir New Yorke paskelbė mėsos boikotą balandžio pirmą savaitę. Jau ir dabar daugelis šeiminių kių stengiasi keisti meniu.

Maisto produktų gamintojai aiškina, kad jiems pabrango pašarai. Ypačiai, kai tuos pašarus eksportininkai gabena į Sovietus.

Brangsta ir kitos prekės bei socialinis patamavimas, net ir vyriausybės žinioje veikiančių įstaigų kaip Medicare, Blue Cross. Vyriausybei sunku bus ištesėti pažadą, kad per metus kainos tepakils 2.5 proc. vietoje pernai buvusį 3.4 proc.

Ryšium su kainų kilimu unijos reikalaus kelti atlyginimus didesniu procentu, nei prezidento buvo numatyta.

Monitor gruodžia, kad kitur dar labiau kainos kyla: 1972 m. Prancūzijoje pakilo 8.7 proc., Vokietijoje 8 proc., Amerikoje 4.8 proc.

Dvi korupcijos vidaus ir užsienio politikoje

Watergate byla dėl politinio šnipinėjimo demokratų rinkiminėje būstinėje 1972 birželio 17 buvo svarstoma teisme ir senatė. Pereitą savaitę teisme buvo nuteisti 6. Pagrindinis G. Gordon Liddy nubaustas 40,000 dol. ir kalėjimu nuo 6 metų 8 mėn. iki 20 metų. Kitiems teisėjas žadėjo paskelbti vėliau. Visi tuo tarpu kalėjime.

Septintasis, James W. Mc Cord, buvęs Komiteto už prezidento perrinkimą saugumo koordinatorius, pranešė senatui, kad jis pasiryžęs išduoti pavardes ir ty, kurie nebuvo teisme minėti. Vadinasi, senatė turės iškilti ir naujos pavardės.

Šioje byloje nemaloniausia tai, kad kaltinamieji yra siejami su Baltaisiais Rūmais. Liddy yra buvęs Baltųjų Rūmų pareigūnas. Komitetui už prezidento perrinkimą jį rekomendavęs dabartinis prezidento teisinis patarėjas Dean. Kai komisija norėjo Dean apklausti, prezidentas uždraudė jam ludyti. Sudaromas įspūdis, kad kaltinamieji buvo "politiškai spaudžiami prisipažinti, bet tylėti".

Senato komisijoje tuo pačiu metu eina ir kita byla — dėl I.T.T. (International Telephone and Telegraph Corporation) kišimosi į Čilės reikalus. Apklausišėme aiškėjo, kad korporacija siūlė CIA ir Kissingeriui vieną milijoną, kurio pagalba galima būtų nepriesti Allende Čilėje prie valdžios ir tada nebūtų jos turtai nacionalizuoti.

I.T.T. yra viena iš dešimties

REIKALAVO ĮTIKINTI VATIKANĄ, KAD LIETUVOJE YRA TIKĖJIMO LAISVĖ

Redakciją pasiekusiam pagrindinio leidinio "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika, 1973, Nr. 4" pirmą dalis pavadinta "Tikroji Lietuvos katalikų Bažnyčios padėtis". Ji duodama čia ištiesai, įdėjus tik antrašteles skliausteliuose. Red.

(Už bekompromisinę kovą prieš tikėjimą):

1972 m. rugpjūčio 12 d. laikraštyje "Sovietskaja Litva" pasirodė K. Rimaičio straipsnis "Bažnytininkai prisitaiko". Jame rašoma, kad kovojant su religija, "nepataisomą žalą gali padaryti administraciniai išpuoliai, visoks tikinčiųjų jaus-

Amerikos pinigingiausių ir įtakingiausių korporacijų. Jos veikia išplėsta 70 valstybių. Savo interesus nori panaudoti ir valdžios aparatą. Ji išsirikto direktorium John A. McCone, buvusį CIA viršininką, kad per jį galėtų veikti ir valdžios žmones. Per jį buvo siūlomas ir anas milijonas. Apklausišėjas nebaigtas.

Jungtinių Valstybių trečias veto

Saugumo taryba, posėdžiavusi Panamoje, kovo 21 priėmė rezoliuciją, kad Amerika ir Panama nedelsdamos sudarytų naują sutartį dėl Panamos kanalo zonos, nepažeidžiant Panamos suverenumo. Amerikos atstovas Scali vetavo. Už rezoliuciją buvo 13, tarp jų ir Prancūzija, Sovietai bei Kinija. Susilaikė tik Anglija. Panama triumfavo, kad ji moraliai laimėjusi prieš Amerikos "kolonializmą", ir žada perkelti reikalą toliau į JT pilnates posėdžius.

Tai buvo Amerikos trečias veto. Diplomatai vertina, kad jis reiškė Amerikos politinį pralaimėjimą ir Amerikos prestižo smukimą ypačiai lotynų Amerikos akse. Chr. Sc. Monitor aiškina, kad lotynų Amerikos valstybės jau dabar ima rodyti ženklus, kad jos nepriklausomos nuo JAV. Tai atsiliępsią ir Amerikos Valstybių organizacijos tarpusavio santykiams.

(Ironija šioje istorijoje ta, kad Amerika, vengdama pasisakyti J. Tautos prieš Sovietų ar kitų komunistinių režimų kolonializmą, susilaukė to, kad ji dabar buvo apkaltinta "kolonializmu").

VIETNAME PRIEŠ PASKUTINĘ DIENĄ

Kovo 28 yra paskutinė diena, kada Amerikos kariuomenė turi pasitraukti iš Vietnamo ir komunistai turi grąžinti visus belaisvius. Savaitės eigoje komunistai belaisvių grąžinimą sabotavo. Sutartas dienas negrąžino; apie grąžinimą iš Laos atsaisakė ir kalbėti; reikalavo, kad Amerikos nariai pasitrauktų iš karinės komisijos, išvyktų taip pat marinai, kurie saugoją Amerikos atstovybę Saigone. Tik Amerikos griežtas pareiškimai, kad sustabdo kariuomenės išgabenimą, kol negrąžinti belaisviai, padarė komunistus vėl sukalbamesnius. Pažadėjo belaisvius grąžinti prieš kovo 28.

Komunistus ypačiai suerzino, kad kovo 25 iš 395 grąžinamų belaisvių komunistų 210 atsaisakė grįžti ir pasipašė paliekami.

Sovietai atsiliepė kompromisu į Amerikos kongreso reikalavimą, kad būtų panaikinti vadinami išsimokslinimo mokesčiai už išvykimo visas. Davė apie 60 žydų visas be to mokesčio. Tai ne taisyklių atšaukimas, bet tik išimtis. Taip Sovietai buvo darę ir po Nixono kelionės į Maskvą — prieš pat rinkimus davė visas keliem žydam. Sovietai

mu įžeidinėjimas. Neteisingi kovos su religija metodai ne tik nesugriauna tikėjimo plitimo pagrindo, bet, priešingai, veda į religinio fanatizmo sustiprėjimą, į apeigų ir kulto slaptas formas, sukelia tikinčiųjų nepasitikėjimą, nepasitenkinimą ir juos kiršina."

K. Rimaitis pakartoja seną ateistų principą, reikalaujantį bekompromisinės kovos su religija. Šis principas, kilus tikinčiųjų smarkiai reakcijai, leidžia atsisukti, leisti tikintiesiems nurimti ir, paieškojus geriausio kovos būdo, vėl smogti.

1968 m. vasarą prasidėjusi Lietuvos kunigų ir tikinčiųjų reakcija prieš religinės laisvės varžymus savo kulminaciją pasiekė 1972 m. pradžioje. Areštavus kunigus Juozą Zdebskį ir Prosperą Bubnį, pasipylė tikinčiųjų protestai, kuriuose buvo aprašyti tikinčiųjų persekiojimai. Tarybinė vyriausybė šių liaudies protestų nepaisė ir į juos nereagavo panašiai, kaip pasielgė ir su 1968-1971 m. kunigų protestais.

(Konfliktas su tikinčiaisiais):

Pirmas ryškesnis tikinčiųjų konfliktas su valdžios pareigūnais įvyko kun. J. Zdebskio teismo dieną Kaune, Ožeškienės gatvėje. Milicininkai tik jėga išvaikė minią, susitelkusią prie teismo rūmų pagerbti teisiamą kunigą.

Ypatinai didelį rūpestį valdžia sukėlė žinia, kad renkami parašai po memorandumu tarybinė vyriausybė. Valdžios pareigūnai manė ir šį kartą tylo mis ignoruoti tikinčiųjų kreipimąsi. Tačiau katalikų memorandumas sukėlė vieną po kito nelauktų įvykių. 17,000 tikinčiųjų pasirašytas dokumentas, CK Generaliniam Sekretoriui pasiūstas per SNO Generalinį Sekretorių Kurtą Valdheimą, tų žydai dabar įspėjo, kad norinčių išvykti esą apie 1000.

Vokietijoje komunistai ir kairysis soc. dem. sparnas surengė demonstracijas Frankfurte ir kituose miestuose prieš Ameriką. Reikalavo, kad savo kariuomenę atsiimtų iš Vokietijos; kad nutostų bombardavus Cambodijoje. Čia tamaujama Sovietam, pradedant derėtis dėl karinių jėgų sumažinimo.

R. F. Wagneris atsaisakė būti respublikonų kandidatu. Neatsaisakė būti kandidatu liberalų, demokratų ar nepriklausomų.

Brežnevas atvyks į Ameriką birželio mėn.

tuoju pasidarė žinomas visam pasauliui. Viešoji opinija drąsų tikinčiųjų žygį sveikino ir smerkė žmogaus teisių varžymus Tarybų Sąjungoje.

(Privertė vyskupus):

Vis labiau besikomplicuojančią padėtį tarybinė valdžia nutarė taisyti: ji privertė Vilniaus arkivyskupijos valdytoją mons. Č. Krivaitį balandžio mėn. paskelbti užsieniui, kad Lietuvoje esanti religijos laisvė. Apie šį interviu "Elta" Lietuvos tikintieji sužinojo tik iš užsienio radijo. Sklinda gangai, kad valdytojas Č. Krivaitis korespondentam pasakojęs nevisiškai taip, kaip buvo viešai paskelbta.

Balandžio 11 d. į Kauno arkivyskupijos kunigų buvo sukviešti visi oficialiai atliekanti pareigas vyskupai ir valdytojai. Jie, valdžios atstovų priversti, pasirašė vadinamą "ganytojinį laišką". Juo valdžia bandė sukompromituoti memorandumo organizatorius ir tikinčiuosius, kurie jį pasirašė. Nors balandžio 30 d. kai kurie kunigai iš sąkyklų perskaitė pakeistą, sutrumpintą ar visą minėtą laišką, bet laukiamų rezultatų nebuvo: vieni klausytojai nesuprato, kas buvo smerkiama laiške, o kiti pasipiktino ir skaudžiai pergyveno, kad valdžia stengiasi pajungti dvasinę vyriausybę ateizmo naudai. Užsienio spaudos skiltyse netrukus pasirodė žinia apie šį gėdingą prievartos aktą.

(Po Kalantos susideginimo):

Saugumo pareigūnus, beieškančius memorandumo organizatorių ir kanalų, kuriais tiksliai informacija apie Lietuvos Kat. Bažnyčią pasiekia laisvąjį pasaulį, užklupo tragiški gegužės mėn. įvykiai. Šio mėnesio 14 dieną Kauno miesto sode susidegino jaunuolis R. Kalanta, protestuodamas prieš laisvės persekiojimą Lietuvoje. Visi susijaudinę komentavo šį tragišką protestą prieš nacionalinį beteisiskumą, prievartą ir tarybinės valdžios sauvėlę tautų atžvilgiu. Sukliudytos laidotuvės virto gaivališka demonstracija, reikalaujančia tautinės ir religinės laisvės. Kariuomenė ir milicininkai grubiai susidorojo su demonstrantais, bet valdžios vyriausieji sunerimo — pasirodo, laisvės nori ne tik kunigai, bet ir "savieji", t. y. nuo pat spalinių komunistiškai auklėtas jaunimas. Suimtųjų tarpe buvo komjaunuoliai, gimę ir užaugę tarybų valdžios metais.

1972 m. vasarą jautėsi atoslūgis. Besiruošią pirmajai komuni-

PREL. J. BALKŪNAS DARBININKO SKAITYTOJAM APIE EUCHARISTINĮ KONGRESĄ MELBOURNE

Kongresas buvo skirtas eku- meninei dvasiai plėsti. Savo dydžiu ir iškilmingumu blankesnis nei ankstesnieji. Lietuviai čia pasirodė daugiau nei kituose kongresuose.

Prel. J. Balkūnas, kai grįžęs iš eucharistinio kongreso Melbourne, Australijoje, kiek pasilsėjo po varginančios kelionės, buvo paprašytas papasakoti įspūdzius Darbininko skaitytojams.

Skaičiais matuojant: kas, kada kiek...

Kongreso įvadiniai darbai, at-

jai vaikai tarybinių pareigūnų buvo užpulti tik keliose vietose: N. Radviliškyje ir Šunskuose. Keli kunigai administraciniu būdu buvo nubausti, kad nepašalinę vaikų nuo altariaus. Religijų reikalų tarybos įgaliotinis J. Ruginis kunigų beveik nepersiekiojo.

Be abejo, tai sąmoningas ateistų žingsnis, siekias atkurti Lietuvoje ramybę ir tuo pačiu metu kiek nors atstatyti pasaulio opinijoje pašlijusį savo prestižą, o gal būt net įtikinti pasaulį ir Vatikaną, esą neramumus sukėlė kurių nekurių pareigūnų netaktai. Tad šiuo metu viskas likviduota. Dabartinis tikinčiųjų gyvenimas vėl einas normalia vąga.

Kaip dabartinę Lietuvos Katalikų Bažnyčios padėtį vertina patys tikintieji ir kunigai?

Visi labai susirūpinę, kad tarybinė valdžia vis labiau stengiasi Lietuvos Katalikų Bažnyčią smaugti pačių doviskių ir tikinčiųjų rankomis. Kaip šitai daroma?

I. Bažnyčios vadovybė pajungiamą ateistų interesam. (Klaidinimo taktika):

Tarybinė valdžia, norėdama nuslėpti prieš pasaulį savo susidorojimą su Lietuvos Katalikų Bažnyčia, puoselėdama viltis suklaidinti Vatikaną ir iš jo sukulti sau palankių sprendimų, ne kartą privertė kai kuriuos Lietuvos vyskupus, valdytojus paskelbti pasauliui klaidingą informaciją. Pavyzdžiui, J. E. vysk. J. Labuko interviu laikraščiui "L'Humanité", Vilniaus arkivyskupijos valdytojo mons. Č. Krivaičio interviu "Vilnies" redaktoriui Jokubkai ir 1972 m. interviu "Elta", J. E. vysk. Pletkaus — radijo laidai užsienio lietuviams ir kt.

Šituose interviu buvo teigiama, kad Lietuvos Katalikų Bažnyčios gyvavimo sąlygos esančios normalios, kad tikintieji valdžios nėra persekiojami. Neaišku, ar aukščiau minėti asmenys iš tikrųjų taip kalbėjo, nes žinoma nemaža faktų, kai pasikalbėjimai sąmoningai būna iškraipyti: pakeisti, sauvaišškai papildyti.

(nukelta į 2 psl.)

AMERIKOS LB RINKIMAI

Gegužės 19-20 JAV LB tarybos rinkimai. Vyriausia rinkimų komisija praneša:

JAV LB VII TARYBOS IR IV PLB SEIMO RINKIMŲ kandidatų sąrašai turi būti įteikti ar išsiųsti paštu apygardų rinkimų komisijom ne vėliau kaip kovo 31.

Kandidatų į tarybą sąrašą apygardos rinkimų komisijai gali pasiūlyti ne mažiau kaip 10 tos apygardos rinkikų.

Siūlytojų pasirašytame kandidatų sąrašė įrašomas kiekvieno kandidato vardas, pavardė, amžius ar gimimo data, užsiėmimas ir kurios apylinkės rinkikų sąrašė įregistruotas; taip pat nurodomi siūlytojų vardai, pavardės, adresai, kurios apylinkės sąrašė įregistruoti ir kuris iš jų yra sąrašo įgaliotinis.

Tokiu pat būdu siūlomi ir kandidatai į PLB seimą.

Prie sąrašo turi būti pridėti kandidatų raštiški sutikimai kandidatuoti. Vienu sąrašu galima siūlyti tik ribotą kandidatų skaičių, kurį galima sužinoti bet kurioje rinkimų komisijoje.

skiros konferencijos, prasidėjo nuo vasario 15. Oficialus atidarymas buvo sekmadienį, vasario 18 ir baigėsi vasario 25. Buvo suvažiavę kardinolų 20, vyskupų 150, kunigų 600; žmonių perėjo iki 200,000. Iš kitų kraštų atvykusių nebuvo daug.

Pagrindinės kongreso dalys, kurios sutraukė daugiausia mases, buvo pirmiausia — vaikų mišios. Manau, čia dalyvavo daugiausia žmonių — 120,000.

Antras įspūdingas momentas — lignonų mišios: apie 100 lignonų suvežta į stadioną, ir ten kardinolai, vyskupai laikė koncelebrutines mišias, po mišių laimino lignonius. Čia galėjo būti apie 25,000 žmonių. Trečias momentas — aborigenų mišios. Taip pavadinti vietiniai Australijos gyventojai, autochtoniniai, jau civilizacijos paliešti, bet savo etnines tradicijas aiškiai išlaikę. Aborigenų mišios vėl buvo koncelebrutinės — čia dalyvavo ir mūsų abu vyskupai — A. Deksnys ir V. Brizgys. Bet liturgija buvo sudaryta iš aborigenų kalbos, giesmių, šokių.

— Tai kuria kalba mišios čia buvo laikomos?

— Žinoma, buvo vartojama oficiali kalba — anglų. Bet giesmės ir šokiai buvo nacionaliniai... Prieš tai dėl tų mišių buvo ilgai diskutuota: leisti ar neleisti, nes šokiai ir panaši liturgija neįprasta katalikam mišiose. Įspūdis buvo simpatingas tuo, kad tai darė vietiniai gyventojai, kurių yra mažuma toje 14 milijonų imigrantų ar imigrantų vaikų Australijoje.

— Lietuvių grupė buvo didelė?

— Pasisakysiu, kad man padarė įspūdį, jog lietuvių gražiausiai pasirodė. Gal perdėta, gal ne, bet sakoma, kad lietuvių dalyvavo 2000. Skaičiais patikimas, nes jei pačiame Melbourne yra 1000 lietuvių, tai kitam tūkstančiui atvažiuoti iš Sidney, Carbera, Adelaidės ir kt. ne taip jau sunku. Ir manau, kad tas lietuviškas susibūrimas juos visus ir sutraukė.

— O iš Amerikos, Europos buvo lietuvių?

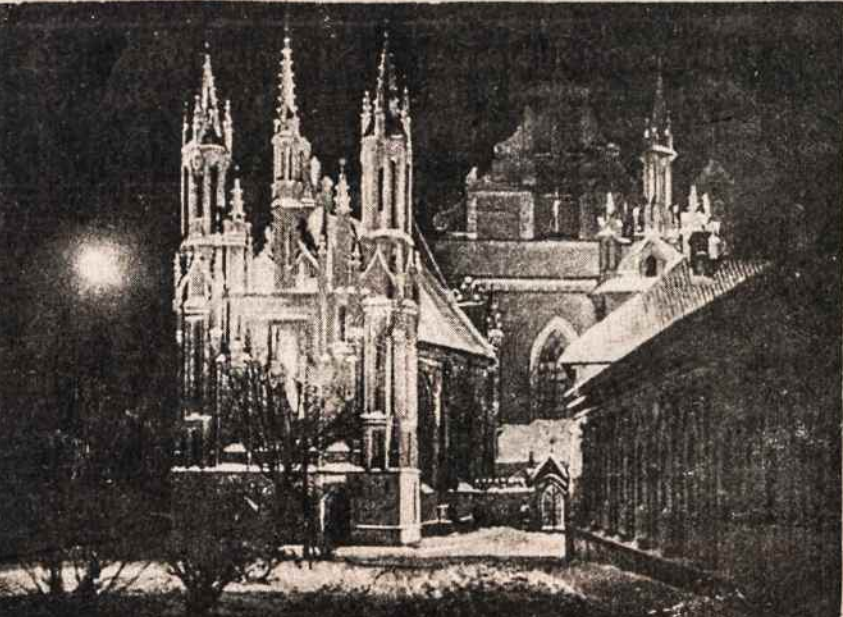
— Buvo abudu vyskupai; buvo prel. Tulaba, prel. Celiešius iš Europos; buvo kunigai Šakalys, Šantaras ir mes keturi kunigai dar iš čia: prel. Scharnus, Aleksūnas, Martinkus ir aš.

— Kuo lietuviai pasirodė?

— Lietuvių katalikų s-gos atstovai dalyvavo pačiame rengimo komitete. O kongreso metu buvo trys momentai, sutraukę daug lietuvių. Pirmas — vasario 18 Lietuvos nepriklausomybės šventė — su kalbom, dainom, šokiais. Dalyvavo apie 1200. Antras — vakarinė Lietuvių namuose, kur buvo 300 dalyvių. Trečias ir pats gražiausias, įspūdingiausias — religinis koncertas. Bažnyčia perpildyta. Daug stovėjo eilėse. Du chorai dalyvavo. Ketvirtas momentas — sekmadienį, vasario 25, lietuviškos mišios. Mišias laikė vysk. Brizgys, rodos, su 8 kunigais; pamokslą sakė vysk. Deksnys. Po mišių buvo teikiamas Sutvirtinimo sakramentas. Mes, amerikiečiai, jau galo negalėjom laukti, nes reikėjo skubėti į aerodromą...

— Koks bendras įspūdis?

Melbourne buvo ketvirtas mano lankytas eucharistinis kongresas. Anksčiau buvo Budapeste, Barcelonoje, Rio de Janeiro. Koks tarp jų skirtumas? Iš visų keturių menkiausias įspūdis buvo Melbourne. Budapeste mane žavėjo iškilminga procesija Dunojaus upe laivais — kokio dvidešimt laivų plaukė daugiau kaip valandą. Ant didžiausio laivo buvo Sanctissimum, ir kardinolas Pacelli, būsimasis Pijus XII, buvo Šv. Tėvo delegatas. Tai buvo vakare, kai ant krantų stovėjo minios su fakalais ir giesmėm, praleisdami procesiją... (nukelta į 9 psl.)

Vilnius žiemos naktį. Matosi Sv. Onos bažnyčia, toliau Bernardynų bažnyčia ir dešinėje vienuolynas.

REIKALAVO ĮTIKINTI VATIKANĄ, KAD LIETUVOJE YRA TIKĖJIMO LAISVĖ

(atkelta iš 1 psl.)

(Ganytojus nutildžius):

Žinant, kad Lietuvos kunigai, tikintieji neturi jokių sąlygų ir galimybių informuoti pasaulį apie tikrąją Bažnyčios padėtį, jau per kiek metų susidarė labai apvertinta padėtis. Vatikanui suteikus kai kuriems tarybinei valdžiai „lojaliem“ kunigam monsinjorų titulus ir tuo pačiu tarsi aprobavus jų elgseną, nominavus vyskupais valdžios parinktus kandidatus, tylinč apie skaudžią tikinčiųjų padėtį Lietuvoje, pasigirdo balsų: „Vatikanas suklaidintas! Čekistai prasiškerbė į Romos kuriją! Mes išduoti!“ Tokiu sunkiu metu Lietuvos katalikam beliko patikėti Dievo Apvaizda ir ieškoti kelių, kuriais Vatikanui ir pasauliui patektų teisinga informacija, kad Lietuvos Katalikų Bažnyčiai pražūtingiausia ne persekiojimas, o pačių rankomis nerama kilpa.

(Vyskupas ir kunigus prievartauja Rugienis):

Norėdama susilpninti kunigų įtaką tikintiesiems, valdžia ne kartą privertė vyskopus varžyti kunigų teises. 1968 m. Rugienio verčiamas J. E. vysk. J. Labukas keletą mėnesių neleidė Prienų vikariui kun. S. Tamkevičiui sakyti pamokslų; 1970 m. liepos mėn. atėmė jurisdikciją Vilkaviškio vyskupijoje ir Kauno arkivyskupijoje Alksninės klebonui kan. Br. Antanaičiui, buv. Panevėžio vyskupijos kancleriui, 1960 m. išstremė į Vilkaviškio vyskupiją; 1971.III.30, aplinkraščiu kunigam buvo susiaurintos išpažinčių klausimo ir pamokslų skyrimo teisės; bei kurijos stikimė neleidžiama kitos vyskupijos kunigam sakyti pamokslų ir klausyti išpažinčių. Draudimas sukėlė kunigų protestus. Persekiojimo sąlygomis kunigų teisės reikia plėsti, ne siaurinti. Visus šiuos kunigų teisių apribojimus vyskupai turėjo padaryti savo vardu, o svarbiausias kaltininkas — Religių reikalų tarybos įgaliotinis Rugienis — likdavo šesėlyje.

Tik kai kurios kunigus vyskupai gali paskirti į parapiją; dažnai Rugienis nurodo, kuriuos kunigus išskirti, o vyskupui tik reikia pasirašyti paskyrimus. Neatsitiktinai uoliausi kunigai yra išblaškyti po mažas ir nuošalias parapijas, o apsilėidę, fiziškai nepajėgūs ar net susikompromitavę prieš tikinčiuosius neretai užima svarbiausius bažnytinio darbo postus. Valdžiai pataikaujantys kunigus ir už ką nors esančius valdžios nemalonėje pats Rugienis pasiūlo į kurią parapiją skirti, o be jo sutikimo vyskupas negali net būtinam reikalui esant kunigo išskirti. Pvz. 1972 m. rugsėjo m. Rugienio verčiamas J. E. vysk.

Labukas, net suspensa grasinamas, vertė Juodaičių kleboną kun. Pesliaką užimti Viduklės parapijos vikaro pareigas. Uoliam kunigui pakėlus parapijos dvasinį lygį, susipažinus su žmonėmis ir darbo sąlygomis, Rugienis pasistengia, kad jis būtų išskeltas, o vyskupui leidžia paskirti apsilėidusį ir nepavyzdingo gyvenimo kunigą, kad vėl parapijoje viskas sugriūtų.

Vyskupam Rugienis draudžia prasitarti, kad jis tvarko daugelio kunigų skirstymą. Todėl kunigai iš anksto apie savo paskyrimus absoliučiai nieko nežino. Jie patal Rugienio užgaidas stumdomi tarsi biliardo kamuoliukai. Jei žmonės nori sužinoti, kodėl kunigas yra keliamas, Rugienis juos siunčia pas vyskupą, o šis leidžia suprasti, kad esąs bėjęs ką nors padaryti. Kunigai, matydami valdžios pareigūnų prievartaujamus vyskopus, kai kada pabando apeliuoti į bažnytinę teisę: „Šis persekijimas yra nekaniškas, todėl prašau manęs į naują parapiją neskirti“.

(Dispensa, kokios norėjo Rugienis):

Tiesiogiai ar netiesiogiai priverstas J. E. vysk. Labukas 1970.XI.19. išsipašė Šv. Sosto dispensą, kad, skirstant kunigus,

neriektų laikytis bažnytinės teisės kanonų. Ši dispensa, kunigų nuomone, vyskupą dar labiau pajungė Rugienio planam. Anksčiau vyskupas galėjo Rugieniui prieštarauti: „Negaliu gero klebono kelti į mažą parapiją, nes bažnytinė teisė šitai daryti neleidžia“. Dabar į vyskupo pasipriešinimą valdžios atstovas gali atsakyti: „Turite popiežiaus dispensą, tad iškelkite šitą kunigą iš parapijos“.

Sauvališką Rugienio kišimąsi į kunigų skyrimus vyskupai buvo priversti maskuoti 1971. III.30. aplinkraščiu, kuriame rašo: „Ordinarai, norėdami pagerinti tikinčiųjų dvasinių reikalų aptarnavimą, nusprendė pertvarkyti kunigų skyrimą į parapijas. Nutarta ateityje jaunus, uolius ir tom pareigom tinkamus kunigus skirti klebonais, kur daug darbo, o senyvo amžiaus kunigus, nesudorojančius su darbu, — perkelti į mažesnes parapijas, kur jiems bus lengviau eiti klebono pareigas.“ Skaitant aplinkraščių, susidaro įspūdis, kad Lietuvoje ordinarai veikia visiškai laisvai, kur nori, ten ir paskiria kunigą. Tačiau praktika buvo ir liko kitokia. Tuojau pat, išleidus aplinkraščių, jaunas ir uolus kun. P. Dumbliuskas iš Garliavos buvo paskirtas į mažą Šunskų parapiją, o Šunskų pa-

rapijos klebonas kun. I. Pilypaitis, g. 1903 m., paskirtas į Aleksoto parapiją Kaune.

Vyskupai dar yra verčiami kliudyti kunigam ir tikintiesiems kovoti už tikėjimo laisvę Lietuvoje. 1970 gruodžio m. Kėdainių vikariui kun. A. Jakubauskui buvo pagrasinta suspensa, jei jis išvyks iš Kėdainių ir Apytalaukės parapijų ribų. Tuo metu minėtas vikaras rengėsi rinkti parašus po atsišaukimu, kad vyskupai nebūtų pajungti Bažnyčios grovimo darbui. 1972 balandžio mėn. 11 d. „ganytojiniu laišku“ buvo pasmerkti parašų rinkėjai ir pasirašiusieji memorandumą dėl tikėjimo laisvės Lietuvoje.

Vyskupai taip pat verčiami pogrindyje dirbančias seserų kongregacijas prilaikyti, kad „neišiškotų“ ir neatkreiptų valdžios dėmesio. Todėl nenuostabu, kad kai kurios jų pasitenkino tik malda ir savo dalies pilnai neatidavė tautos religiniam gyvenimui, nors tuo tarpu šelsianti ateizmo audra naikino bažnyčios gyvenimą.

(Kunigų raštas vyskupam):

Lietuvos kunigai, siekdami, kad valdžia nepajungtų Lietuvos Katalikų Bažnyčios vadovybės savo interesam, 1970 rugsėjo-spalio mėn. kreipėsi į Lietuvos vyskopus ir valdytojus pareiškimu, kuriame nurodė, kokių nuolaidų negalima daryti. Minėtą pareiškimą pasirašė 59 Vilkaviškio vyskupijos ir 50 Vilniaus arkivyskupijos kunigų.

(Bus daugiau)

ATAKA PRIEŠ „PAKLYDUSIUS KULTŪRININKUS“

OKUPOUOTOJE LIETUVOJE

Komunistų partija tebetesia puolimą prieš jos vadinamus paklydusius kultūrininkus. Šia tema specialų straipsnį („Ikvėpimo šaltiniai“) žurnalui „Sovetskaja kultura“ parašė Antanas Barkauskas, partijos CK sekretorius; Barkauskas aprašo, kaip „buržuaziniai propagandistai“ organizuoja „vis naujas ir naujas atakas“. Jų priemonės: „spekuliacijos tautos kultūrinio palikimo šventumu“, „koketavimas au religija“; „Vakarų standarto brukimas“ ir t.t. „Ypatingas viltis antitarybiškumo ideologai deda į nacionalistinių atgyvenų skatinimą ir išpūtimą“. Barkauską ypač nervina jų pastangos „atplėšti lietuvių nacionalistinę kultūrą nuo bendro tarybinės socialistinės kultūros vystymosi“.

Barkauskui Lietuvos „kūrybiniai darbuotojai“ pilni nuodėmių. Kai kurie jų „mėgina idealizuoti patriarchalinę kaimo vienkiemį buitį“. Į kitų kūrinių prasiskverbia „pessimizmo, nusivylimo... gaidos... apsimestinis absurdiškumas, situacijų ir kolizijų beprasmiškumas“.

Barkauskas ypatingu taikiniu pasirenka jau anksčiau aštriai kritikuotą literatūros mokslininko ir kritiko V. Kubiliaus straipsnį „Talento mįslės“, ku-

riame tvirtinama, kad „talentas gimsta pats sau ir negalys niekam tarnauti. O reikalavimas tarnauti visuomeniniam idealam, Kubiliaus nuomone, reiškia vos ne talento žlugimą“. Tokioje metodologijoje Barkauskas įžiūri mėginimą „sukompromituoti ištisas kartas, pradėjusias kurti pokario metais“, t.y. stalinistinę pseudo-kūrybą.

Barkauskas baigia: „Mes, komunistai, pasisakome už plačiausią stilių ir žanrų įvairovę... bet drauge mes pabrėžiame: kiekvienas menininkas turi ištikimai... tarnauti kilniam komunizmo reikalui, o ne 'drovėtis' savo įsitikinimų... užimant madingą 'neutral' pozą“.

(Elta)

Prabilo apie Lietuvos atstovybę Urugvajuj

Vasario 17 Tiesa prabilo apie Vliką ir Lietuvos atstovybę Montevideo, Urugvajuje.

Kaip žinome, 1940 sovietam okupavus Lietuvą, Argentinos vyriausybė įsakė Lietuvos atstovybei išsikelti iš Argentinos. Tuometinis Lietuvos pasiuntinys atstovybė perkėlė į Montevideo, nes jis Lietuvai atstovavo abiejose valstybėse. Dabartinė Urugvajaus vyriausybė

palaiiko labai gerus santykius su Lietuvos atstovu A. Grišonu. Vasario 16 progomis sveikinimus Lietuvai prisiunčia ir pats Urugvajaus prezidentas.

Lietuviai komunistai, vykdydami Maskvos pavedimą, visokiais būdais stengiasi kompromituoti atstovybę. Ta linkme ir Tiesa prabilo apie tariamą Vliko palaikomos atstovybės „bankrotą“ ir piktai pasisako prieš Lietuvos laisvinimo pastangas. (E)

Mirė A. Vainiūnaitė-Kubertavičienė

Kovo 3 Vilniuj mirė Lietuvos dramos teatro aktorė Antanina Vainiūnaitė-Kubertavičienė. Ji gimė 1896 gegužės 14 Odesoj. Ten mokėsi ir pradėjo vaidinti. 1918 grįžusi į Lietuvą vaidino Vilniuj Juozo Vaičekaus trupėj, o 1920 gruodžio 19 atidaromajame Valstybės dramos teatre Kaune, Zuedermano pjesėj „Joninės“, t.y. pirmame Lietuvos profesinio teatro spektakly. (E)

LIETUVA AUSTRALIJOJE

Gautas Sydnejuj (Australija) leidžiamo „News Digest International“ žurnalo Nr. 3 '36. Turiny tarp kita ko yra straipsnis „Lithuanians Lead the Open Fight Against Kremlin“ (Lietuviai atvirai kovoja prieš Kremlių). Įdėta Romo Kalantos fotografija. Duota įdomi paskutinių įvykių okup. Lietuvoje apžvalga. Aprašyta 1972 liepos 21 baltiečių ir kt. pavergtų tautų atstovų (2000) demonstracija Melbourne. Demonstrantai priėmė rezoliuciją, reikalaujančią apsisprendimo teisės Sovietų pavergtom tautom. Rezoliucija pasiūsta Australijos parlamento atstovam, Bažnyčių Pasaulio Tarybai (World Council of Churches), Vatikanui ir kt. (Elta)

Sydnejas lenkų laikraštis „Wiadomosci Polskie“ 1973.2.4 persispausdino iš Londono lenkų „Trybuna“ J. Vilčinsko ilgoją straipsnį „Dzisiejsza (Šiandieninė komunistinė Lietuva). J. Vilčinskas, Lietuvos soc. demokratų partijos narys, nuolat gyvena Londone, atstovauja Lietuvai visuose pasauliniuose s.d. sąjūduose. (Elta).

SPARTA — Rašomos mašinėls (v. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, v. biznio mašinos — pigiausiai. Praneškite savo interesojuotės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

ANTANAS J. ŠAVELSKIS — lietuvis advokatas — 88-03 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421; tel. 441-1182, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.)

J. B. SHALINS-SALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Sutelkia garbingas laidotuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

JOSEPH GARSZVA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios kopyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

TAISOM RADIO IR TELEVIZIJOS APARATUS spalvotus ir pspirstus. Pilnas patarnavimas įdedant naujas dalis. Aptarnaujam Queens ir apylinkės lietuvius. Naujų aparatų neparduodam. Kreiptis tel. 847-0887. Adresas: Mr. Joe Kazlas, 87-15 Myrtle Avenue, Glendale, N.Y. 11227 (2 blokas nuo Woodhaven Blvd.).

Kas norėtų įsigyti lietuviškų plokštelių ar lietuviškų knygų, prašomi kreiptis į Darbininko administraciją, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. Laidotuvių direktorius. 420 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. MARKET 2-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios kopyčios, oras vėdinamas.

VAITKUS FUNERAL HOME. Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška kopyčia šermentims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434.

RIMOS ir JUOZO BRUZŲ siuntinių įstaiga atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Dėdėlis prekių pasiūkimas. Sąžiningas ir greitas patarnavimas — 94-08 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421. Tel. 441-4712

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds—pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadienis iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1833 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ. Antanas Vaitkus, ved. 84-04 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, 296-2502 arba 296-7774; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papildom kainom priimame užsakymus vestuvėms ir pobūviams. Pristatom į namus lietuviškus skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dėlia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 778-5156.

MOVED TO LARGER QUARTERS — KORDOL FABRICS by — SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 194 ORCHARD ST. New York, N.Y. 10002, telef. AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimesiems — importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės maišytos, spalvotos, lovoms užtesalai, vilnonės skaros ir šalikai — geriausias rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užteikite ir įsitikinsite!

LIETUVIŠKOS MUZIKOS PLOKŠTELĖS, knygos, sveikinimų atvirukai, vėliavėlės, drožiniai, automobiliam lipinukai, suvenyrai gaunami Darbininko administracijos (tel. GL 2-2923) ir ALICE'S Florist Shop, 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y. 11418. Tel. 846-9527. Krautuvė atidara 7 dienas savaitėj.

Lietuviškam rajone —
LIETUVIŠKA GELIŲ PARDUOTUVĖ
Alice's Florist Shop
107-04 Jamaica Ave. Richmond Hill, N. Y.
— Gėlės įvairiom progom —
Maloniai kviečiame kaimynystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454 - 9527; vakare: 835-4149. Čia rasite nuoširdų lietuvišką patarnavimą.

Lietuviško stiliaus paminklų sukūrimai ir veltui pristatomi į visas kapines New York, New Jersey ir Connecticut valstijose

Fasolino Memorials CO.

66-86 80th Street (prieš St. John's kapines) Middle Village, N. Y. Queens, N. Y. 11379 (212) DAVenport 6—3150

— Tai yra mūsų vienintelė vieta — Gausi parodų salė

Lietuviška KELIONIŲ AGENTURA

VYTIS

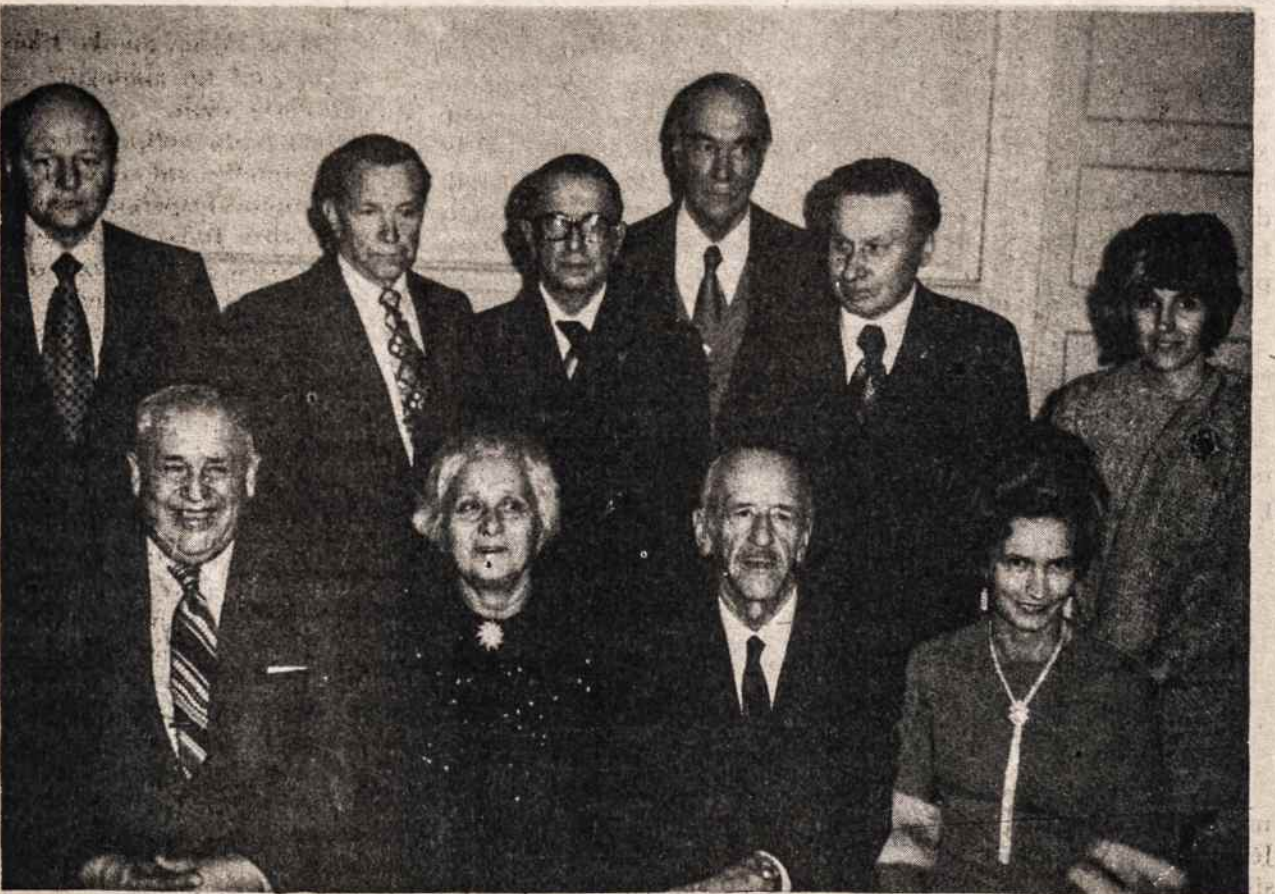
Romas Kezys, Pres.

2129 Knapp St., Brooklyn, N.Y. 11229 — Tel. 769-3300

- Paskutinės informacijos apie žemiausias kainas
- Kelionės į visus pasaulio kontinentus
- Lietuvių grupinės kelionės atostogų metu

Patarnaujama visuose kelionių reikaluose: LĒKTUVAI VIESBUČIAI LAIVAI (Cruises) AUTOBUSAIS įdomių vietų lankymas

Specialios nuolaidos: INDIVIDUALS (ekskursiniais bilietais) GRUPĖMS JAUNIMUI ŠEIMOMS

LB Connecticut apygardos valdyba išleidžiant V. Balčiūną į Floridą. Sėdi iš k. dr. Petras Vileišis, Elena ir inž. Valerijonas Balčiūnai, Zita Dapkienė, stovi Algimantas Dragūnevičius, Jonas Šaulys, Henrikas Dapkus, Pranas Gaižutis, Antanas Gruzdis ir Danutė Grajauskienė. Nuotr. A. Jaro

DARBININKAS

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

Editorial Office GL 5-7281 Business Office GL 2-2923

THE WORKER by FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų
1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIĄS

Second-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published weekly

Prenumeratos kaina \$8.00 — Subscription per year \$8.00

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir gražinami autoriams prašant. Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Kur Dievas nėra miręs . . .

Gavėnios susimąstymo verti dveji pareiškimai. Vienas buvo plačiai pagarsintas ir dabar tebekartojamas: "Dievas yra miręs".

Dievas miręs moderniam žmogui, kuris gyvenimo problemas sprendžiamas galys išsiversti be Dievo. Dievas miręs šio žmogaus viduje. Nejučia su Dievu ryšio nei Dievo buvimo.

Tai mokyty teologų paleistas pareiškimas.

Naujesnis pareiškimas išgirstas iš Amerikos karių, grįžusių iš Š. Vietnamo nelaisvės, kai juos paklausė, kas davė jiems stiprybės pakelti nelaisvės vargus ir kentėjimą. Jų atsakymus plačiai kartojė spauda.

"Daugelį belaisvių palatė jų tikėjimas", perdavė daugelio liudijimų mintį U.S. News and W. Report kovo 26. Belaisviai sakėsi meldęsi kasdien. Sekmadieniais meldęsi bendrai. Vienas griežtojo lagerio Hilton, Hanoi, kalbino liudijų: "Sekmadienio rytą visi suklauptavome ir kalbėdavome Tėve Mūsų arba 23 psalmę; paskui mes pareiškėdavome ištikimybę savo vėliavai ir savo prezidentui . . . Mes giedodavome, nors jie (komunistai) nemėgo, kad mes giedame".

Vienas iš kapelionų belaisvių apie vyrus kalbėjo: "Išlaikyti sveiką protą ir jausmus padėjo gilus, nuolatinis ir stiprėjantis ryšys su Dievu . . . Šių vyrų religinių pergyvenimų istorija žodžiais neišsakoma".

Dievas nėra miręs taip pat nei Sibiro šachtose, tundrose. Iš ten kilo anos lietuvių maldos, apibėgusios pasaulį daugeliu kalbų. Iš ten ir Solzenitsinas išėjo su tvirtesniu tikėjimu.

Dievas nėra miręs nei Lietuvoje. Jį liudijo tūkstančiai, nebijodami persekiojimų. Jį liudijo ir savanoriškai atiduodami gyvenbę.

Dievas nėra miręs anai Kelmės mokinėi, kuriai prokuroras įkalbinėjo prisipažinti, kad ji netikinti, ir vargonuojanti tik šiaip sau. Ne — sakė ji: "Aš tikiu Dievą ir mielai vargonuoju".

Dievas miręs aniem teologams, galintiems laisvai ir imantriškai filosofuoti.

Dievas miręs diplomatams, kurie "aukso veršio" stabą, apgaulingai pridengta "taikos" apdangalu, labiau myli negu tikrąjį Dievą.

Dievas miręs urbanistinės civilizacijos išlepime bei išsigimime.

Gudragalviavimas, ramybė, patogumai, išlepimas yra tas izoliacijos sluoksnis, pro kurį sunkiai praeina betarpiškas Dievo ir žmogaus spinduliavimas.

Šachtose, tundrose, kalėjimuose, persekiojimuose, kentėjimuose žmogus be filosofavimo betarpiškai, visa savo esme pajaučia Dievą. Ten žmogui Dievas yra gyvas.

Tai įspėjimas, kur Dievas randamas ir kur prarandamas; kur yra didžioji grėsmė tikėjimui, kur tikėjimo gyvybė.

Apie Vakarus ir Rusiją vyskupas Sheenas kalbėjo, kad Dievas prarandamas Vakaruose, kur išpažįstamas Kristus be Kryžiaus, t. y. be aukos; Dievas artimesnis žmogui Rusijoje, kur yra Kryžius, nors be Kristaus.

Apie Lietuvą panašią tiesą, nors kitais žodžiais, dabar sako "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika": "Lietuvos katalikų Bažnyčiai pražūtingiausias ne persekiojimas, o pačių rankomis nerinama kilpa".

Vasario 22-25 Sao Paule įvyko V-asis P. Amerikos lietuvių kongresas, sutelkęs 76 svečius iš kitų kraštų, o vietinių lietuvių arti tūkstančio. Atstovų turėjo: Argentina 32, Urugvajus 7, Kolumbija 1 (pirmą kartą kongrese), Venecuela 2; svečių iš JAV-32, iš Italijos — 1.

Nepriklausomybės ženkle

Argentinos lietuviai, 1961 sugalvoję P. Amerikos kongresus, gausiausiai juose ir dalyvauja, atsiųdami pajėgius atstovus. Kitų kraštų ekonominės sąlygos ar nuotoliai neleidžia lietuviams masiškai dalyvauti.

Kongreso uždarymas kartu buvo ir Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 55 metų minėjimas. Scenos buvo papuoštos ne tik septynių kraštų vėliavomis, bet ir Vilniaus bei Klaipėdos herbais, tų miestų sukakčių proga, ir Dariaus ir Girėno bei Romo Kalantos atvaizdais. Radiju, televizija ir laikraščiais vietinė spauda informavo brazilus apie kongresą ir apie Lietuvos padėtį (politinė komisija buvo paruošusi straipsnių portugalų kalba).

Rezoliucija portugalų kalba pasisakė už laisvo apsisprendimo teisę, pasmerkė neteisėtą okupaciją ir žmogaus teisių pažeidimą Lietuvoje. Kongresą užbaigus, apie 300 asmenų dalyvavo apiešose prie Brazilijos nepriklausomybės paskelbimo vietos esančio paminklo, visai netoli Šv. Juozapo lietuvių parapijos. Čia valstybės policijos orkestras pima grojo Lietuvos himną, vėliau Brazilijos, o tautiniais drabužiais pasipuošusios lietuviškos laikė didelį plakatą: "V Pietų Amerikos lietuvių".

V-ASIS PIETŲ AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESAS

Specialiai Darbininkui iš Brazilijos

kongresas reikalauja laisvės Lietuvai."

Mažesniu mastu jaunimo studijų savaitę, stovyklą, įvykusio vasario 15-22 pajūry, irgi buvo minima Vasario 16, tą pačią dieną, eilėrašiais, dainomis, giesmėmis ir apeigomis.

Pirmoj vietoj jaunimas

Pirmiausia suskrido jaunimas. 42 jaunuoliai praleido savaitę ruošdamiesi kongresui.

Pokalbiai buvo šie: BLB tarybos pirm. Z. Bačelis — Lietuva dabar ir Lietuvos Bendruomenė, BLB ir Sao Paulo baltiečių komiteto veikėjai J. Čiuvinas ir A. Slišioraitis — Išeivijos lietuvių ir Lietuvos laisvės byla, St. Steponaitienė — Lietuviški papročiai, Klemensas Jūra — Lietuvos literatūros istorijos bruožai, kun. H. Šulcas — Lietuvos organizacijų atsinaujinimas, kun. A. Saulaitis — Kaip įsivaizduojam Lietuvą ir lietuvių, kaip pristatomą Lietuvos istoriją, Ž. Jūraitytė — Lietuvių kalbos bruožai.

Nemaža laiko skirta ir III jaunimo kongreso bei P.L. Jaunimo Sąjungos reikalams, apie kuriuos referavo ir Romas Sakadolskis, II PLJK pirmininkas, atvykęs iš Chicagos.

Stovyklą buvo progos apžiūrėti istorinius Inthaem ir Peruibė griuvėsius. Vakarines programas pajavairino lietus, tęsėsi šešis vakarus. Laužas tegalėjo degti paskutines dvi dienas, o

vėliavą iškelti tebuvo galima paskutinę dieną. Stovyklos valdyba buvo sudaryta iš kraštų atstovų: Juozas Petruškevičius (Urugvajus), Nelida Zavickaitė (Argentina), kun. H. Šulcas ir kun. A. Saulaitis (Brazilija), pirmininkė — Teresė Jočytė (Brazilija).

Jaunimas pirmas ir pačiame kongrese pradėjo savo posėdžius, kuriuos turėjo du kartus ruošdamiesi kongresui.

Pratęsti, kad suspėtų nustatyti galutinį PLJSjungos statuto projektą ir suvesti siūlymus III jaunimo kongresui. Vyresniesiems per LB sekciją ir V PALK rezoliucijom pritarus, nutarta išdalinti III PLJK programą per tris kraštus. Vienas projektas siūlo pradėti kongresą atidarymu ir stovykla Brazilijoje 1975 gruodžio 20-29, parengimu Urugvajų gruodžio 30, su studijų savaitę bei uždarymu Argentinoje gruodžio 31 — 1976 sausio 6-7. Antrasis projektas pradeda kongresą Buenos Aires ir užbaigia Sao Paule. Kiekvieno krašto atstovai pranešė, kiek būtų galima sutelkti lėšų bendriems reikalams iki 1975, kiek galima susilaukti talkos iš valdžios ir pan. Atskiros kongreso dalyvių ekskursijos, pasinaudamos kelione lėktuvu, aplankytų Venecuelos ir Kolumbijos lietuvių.

Sričių pasitarimai

Šalia jaunimo sekcijos (pokalbio) vyko dar kitos septynios.

Pietų Amerikos lietuvių kongrese. Aldona Valavičienė pristato kongreso lietuviškas, dešinėje — pirmą vietą laimėjusi Klaudija Pratalytė. Prie garbės stalo iš k. prel. A. Arminas (Brazilija), Vl. Venckus (Venecuela), V. Dorelis (Urugvajus), kun. V. Rimšelis, MIC (Italija), kun. N. Saldukas, SDB (Kolumbija), dr. A. Nasvytis (PLB valdyba — Cleveland, JAV), Z. Juknevičius (Argentina). Nuotr. R. Idikos

Kunigų pasitarimai, iš anksto kruopščiai paruošti, buvo pratęsti dar ir po kongreso, kadangi norėta susitarti dėl savitarpio talkos, bendrų pastoracinių darbų, pasikeitimo kunigais. Įsteigta P. Amerikos lietuvių kunigų vienybė (apie 50 narių), kurios valdybos pareigas eis pakaitomis Brazilijos, Argentinos ir Kolumbijos kunigų valdybos.

Švietimo pokalbį dalyvavo daug jaunimo, trijuose kraštuose dirbančio liuanistinose mokyklose ar organizacijose, ir keltas mokytojų bei LB pareigūnų. Parodyti Alf. Petraičio sudaryti vaizdiniai metodai, kuriuos lygiagrečiai vartos Brazilija, Argentina ir Urugvajus. Susipažinta su LB švietimo leidiniais, išleistas Amerikoje.

Iš PLB valdybos kongresan atvyko PLB vicepirmininkas dr. Algirdas Nasvytis iš Clevelando. Bendruomenės diskusijose kalbėta apie kraštų Bendruomenių veiklą ir ruošą IV PLB seimui JAV-ese rugsėjo mėnesį. Jom pirmininkavo inž. Vl. Venckus, Venecuelos LB pirmininkas.

Politinė sekcija pasisakė už artimesnį baltiečių bendravimą, pastangas daugiau kelti Lietuvos vardą per spaudą ir kitas susizinojimo priemones, prašė laišku Šv. Tėvą paskirti lietuvių lietuvių vyskupą P. Amerikoje.

Spaudos ir kultūros sekcija rūpinosi spaudos išlaikymo būdais ir priemonėmis įtraukti daugiau jaunimo į spaudos darbą.

Plenumas nutarė kitą Pietų Amerikos lietuvių kongresą ruošti 1977 sausio mėnesį.

Išpūdingos vakarinės programos

Kongresas atidarytas pamaldomis Villa Zelinos (Šv. Juozapo) bažnyčioje, labai puošniai sutvarkytoje. Koncelebravo po vieną kunigą iš penkių P. Amerikos kraštų, o pamokslą sakė kun. J. Kidykas, SJ. Dalyvavo ir svečiai iš JAV kun. B. Mikalauskas, OFM. Skaitymus ir tikinčiųjų maldas skaitė jaunimas, kurio būrys stovėjo aplink altorių.

Po pamaldų, kaip tyčia, visoj apylinkėj nutruko elektros srovė. Tad jaunimas ir vyresnieji tamsioj gatvėj padainavo, kol buvo galima pradėti kongreso atidarymąjį posėdį.

(nukelta į 5 psl.)

JUDAS

IŠ KVERIOTO

PRANAS MUNDEIKIS

2

O tame ginče Judo išmana buvo nepaprastai didelė: pašaipulius jis buvo labai išradingas ir turėjo daug žvalumo lankstyti liežuvi. Jis taip įkaitino kitus ir Petrą, kad, kada Mokytojas vėl sugrįžo pas juos, Petras, nieko nebelaukdamas, pašoko ir pasakė:

— Bet, Viešpatie! . . . Ta tavo kalba kieta! Kas to galės laikytis?!

— Daug pašauktų — maža išrinktų . . . — užpakaly Petro atsislojęs pasišaipė Judas. Jo sultingos lūpos pro rudai raudoną barzdą švietė kaip dvi gerai įsirpusios uogos.

— Nebijokite tų, kurie užmuša kūną! — Jėzus, vėl ramus, pradėjo aiškinti mokytiniais:

tate: jeigu jūsų širdys dar tebėra šitaip aptukusios . . . ?

— Žinokite, kad kas turi — tam bus duota, ir tas daug turės, o kas mažai turi — iš to ir tas pats bus atimta.

Petras kumštelėjo šalia stovėjusį Joną, pažūrėjo skersomis į Judą ir atsargiai dešine akimi parodė į Judo tarbelę su pinigais . . .

— Iš tikrųjų sakau jums, daug pranašų ir šventųjų geidė matyti, ką jūs matote ir girdėti, ką jūs girdite! — pabaigė Mokytojas.

Kitą rytą atėjo žinia apie Jono Krikštytojo nužudymą. Jėzus labai nuliūdo ir, pasitraukęs į tuščią, apleistą vietą, kad jo niekas nematytų, gailiai dūsavo:

— Šitos tautos širdis aptuko, ausys apkurto, ir akys apako . . . Kiek kartų tave šaukiau, Jeruzale, kaip višta vištelius po sparnu?!

— Ko išėjote į tyrus pažūrėti! Ar gražiai žydinčios lelijos? . . . Ko išėjote?!

kau jums, šitas buvo daugiau kaip pranašas.

— Mokytojaul! Mums buvo sakoma, kad prieš Kristų dar sugrįš Elijas . . . Jis atėjęs prirengs viską jo karalystei . . .

— Kad gi, va, Elijas jau buvo . . . Jūs jo net nepažinote ir nužudėte . . .

Mokytiniai suprato ir toliau jo nebeklausinėjo, o Jėzus dar ilgai meldėsi ir dūsavo.

Ar į trečią dieną žmonės susiklausinėjo, kur yra Mokytojas, ir iš visų pusių pradėjo rinktis.

Čia jis pagydė daug ligonių ir mokė visą dieną. Vakarop visi jau buvo išalkę ir pavargę, o apylinkėje buvo tik dykuma, ir niekas neturėjo daug ko valgyti. Judas ir Petras ėmė Jėzų raginti, kad jis baigtų mokęsi ir leistų žmones į artimesnius kaimus nusipirkti ko valgyti. Jėzus sudraudė tuodu sakdamas, kad jiems nėra jokio reikalo pluktis ten į tuos tolimus kaimus; kad maisto ir čia yra pakankamai.

— Niekio čia nėra, Rabonil! — puolėsi aiškinti ir Jonas su Jokubu: — Yra tikrai čia vienas piemenukas, kuris turi penkis kepalukus ragaišio ir dvi nedides žuvis . . .

— Oi-oi-oi! . . . Kad ir po dešimtį denarų parduotumei grietinė, — šitokiai daugybei nepakaks! — savaip paaiškino ir Judas.

— Atveskite man tą vaiką! — tarė Jėzus: — Aš noriu pats pamatyti, ką jis ten turi.

Tikrai. Tebuvo tik penki kepalėliai miežinio ragaišio ir dvi tik ką išrūkytos menkės. Jėzus paėmė jas, pakėlęs į dangų palaimino ir išdalino . . .

Visiems užteko ir dar liko.

— Ei, žmonės, gerieji žmonės! . . . Meskite čia man po denarą! . . . Tuojau! . . . Už kiekvieną mano žodį: taigi . . . Šitokio karaliaus dar nebuvo! — zujo Judas tarp žmonių. — Štai pranašas ir valdovas, kurio Izraelis šitiek laukė! Argi bereikia mums kito?!

Kas ligas gydo! . . . Kas šitokius stebuklus daro! . . . Kas visokiausias piktybes išvairinėja! . . . Šaukite "Hosana" Siono dukterys! Kur mes berasime kitą tokį, kuris mums ir valgytą padaugina?!

— Hosana Jėzui iš Nazaretol! — Hosana gyvajam ir amžinajam žydų karaliui! . . .

— Hosana! — šaukė Judo sukurstyta minia, net patį Judą nešė ant rankų pasigavę ir paskutinį staterą kišo į jo piniginę. Glebesčiavo, kylojo ir kitus apaštalus, o ir visa masė grūdosi artyn prie Jėzaus, kad jį pagarbintų ir apskelbtų Izraelio karaliu.

Taigi tai jis — tikrai tas, kurio jie ir jų tėvų tėvai šitiek laiko bus laukę.

Bet, šitame žmonių sujūdimė, niekas nė matyti nepamatė, kur Jėzus rapuolė ir iš jų akių visiškai pradingo.

Kada jo mokytiniai jį vėl susirado, jis buvo labai susirūstinęs.

pasiekiamą žemė, drąsiai bedė irklais abipus laivės. Irklai smigo į bedugnę gilumą, žemės nepasiekdami.

Bala žino, kaip ten atsitiko: ar Petras išsigando to didelio vėjo, ar pats savimi suabejojo, jis pradėjo skęsti. Tik tiek dar gerai, kad beskęsdamas suspėjo sušukti:

— Viešpatie, gelbėk mane! Skęstu!

— Imk gi ranką, menko tikėjimo žmogau! Ko abejojai?! — subarė Petrą Jėzus.

Kai tik Jėzus sulipo į laivę, Jonas, perpuoles ant laivės dugno, apkabino Viešpaties kojas ir nebesitraukė. Judas labai neramus irklavosi ir pašnibždomis kalbėjo Tomui į kairę ausį:

— Per šito zvimbalą užpakali taigi niekada negali priėti arčiau prie mūsų mokytojo nei pasitarti, nei jo pasveikinti. O jis gi, tur būt, tikrai yra tas, kurio mes laukiame? Kas gi kitas iki šioliai yra daręs šitokius darbus, kaip jis kad daro? Paversti vandenį į vyną, vaikščioti viršum vandens arba prikelti žmogų iš mirusių? . . . Kas kada galėjo?!

— Klausimės arčiau, Tomai! . . . Tai kad gi turime vadą . . . Net rankas pasispiaudė Judas ir irklavo toliau.

— Tai, kad jau, tur būt, tie, kurie "glaudėsi", jau ir prisiglaudė?

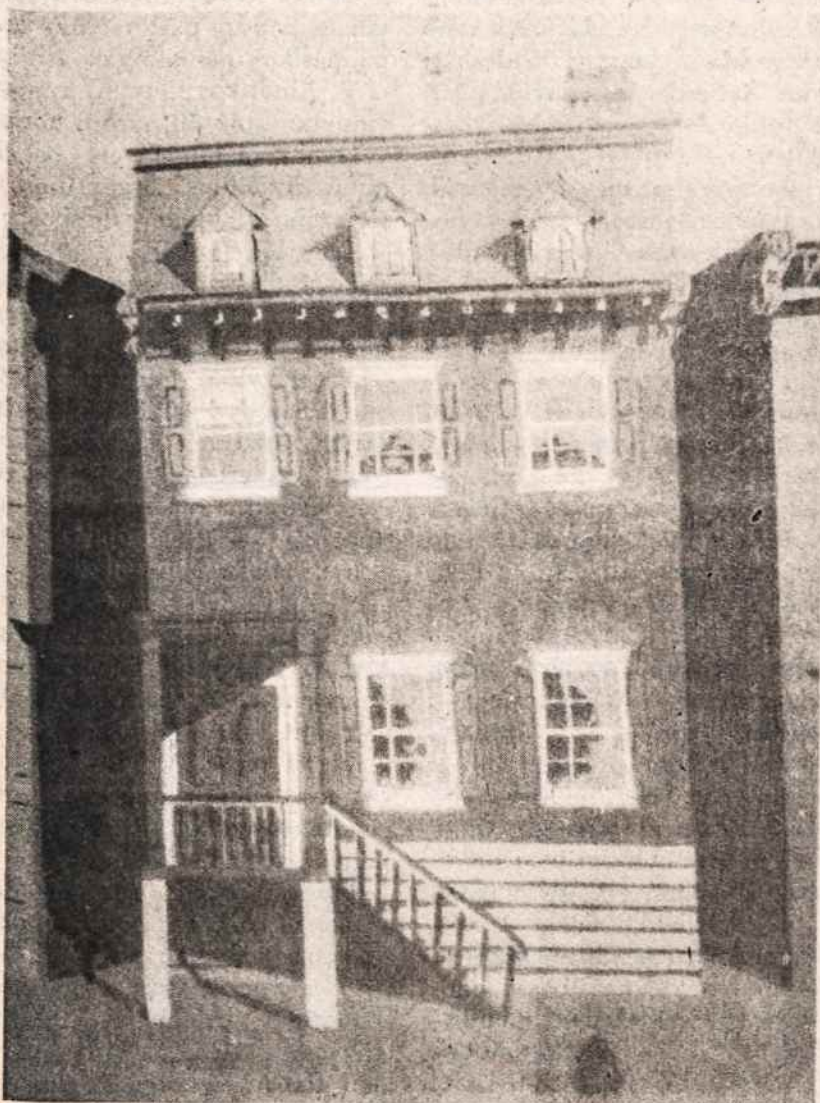
(bus daugiau)

ATEITIES AUŠRA

Straipsnius, korespondencijas, laikraščius bei kitas įdomybes siųskit: "Ateities Aušra", 214 Elderts Lane, Woodhaven, N. Y. 11421
 Redaguoja: Rasa Navickaitė — Tel. (212) 647-6294

Mėlynasis namas — Albinas Jurpalis. Paveikslas laimėjo pirmąją tapybos premiją. Nuotr. P. Svitros

Jaunimas ir jo menas 1973 paroda įvyko kovo 17-18 Kultūros Židinyje New Yorke. Parodoje dalyvavo 22 jauni menininkai su 104 darbais. Vieni iš jų meną studijuoja, kiti užsiima menu vienoje ar kitoje srityje. Linkime jiems visiems nesustoti — tobulintis ir drąsiai žengti ateitin!

"Jaunimas ir jo menas" parodos rengėjai reiškia nuoširdžią padėką šiem mecenatams, kurie savo dosnėmis aukomis parėmė jaunimo darbą: prel. J. Balkūnui, P. ir N. Baltrulioniams, kun. L. Budreckui, dr. J. ir I. Dičpinigaičiams, dr. D. Jasaičiui, p. Kazlauskui, A. Mastionui, P. ir G. Minkūnams, G. Naujokaičiui, kun. J. Pakalniškiui, dr. B. Radzivanui, kun. P. Raugalui, M. Šalinskienei, dr. A. Škeriui, dr. A. Starkui, V. Veblinui, dr. V. Vygantui.

Taip pat dėkojame jury komisijai: J. Bagdonui, A. Elskui, R. Ingelevičienei, V. Krištolaitytei, fotografam V. Augustinui, P. Ažuolui, V. Maželiui.

Dėkojame dail. V. K. Jonynui, pasakiusiam kalbą. Dėkojame visiems, padėjusiem atlikti techniskus darbus, ypatingai — p.

Grafikos II-ji premija — Auksa, Danguolės Stančiūtės lino raižinys. Nuotr. P. Svitros

Švitrai, L. Vainienei, V. Veblinui, K. Gedrimaitei, R. Juzaičiui ir K. Razgaičiui.

Ačiū!

New Yorke moksleiviai ir studentai ateitininkai

Aldonos Zailskaitės nuotrauka, laimėjusi pirmą premiją.

Parodos atidarymo metu kalba dail. V. K. Jonynas. Prie stalo sėdi dail. V. Krištolaitytė. Nuotr. P. Svitros.

JAUNIMAS IR JO MENAS

Naturmortas — Monika Vainiūtė. Paveikslas laimėjo II-ją tapybos premiją. Nuotr. P. Svitros

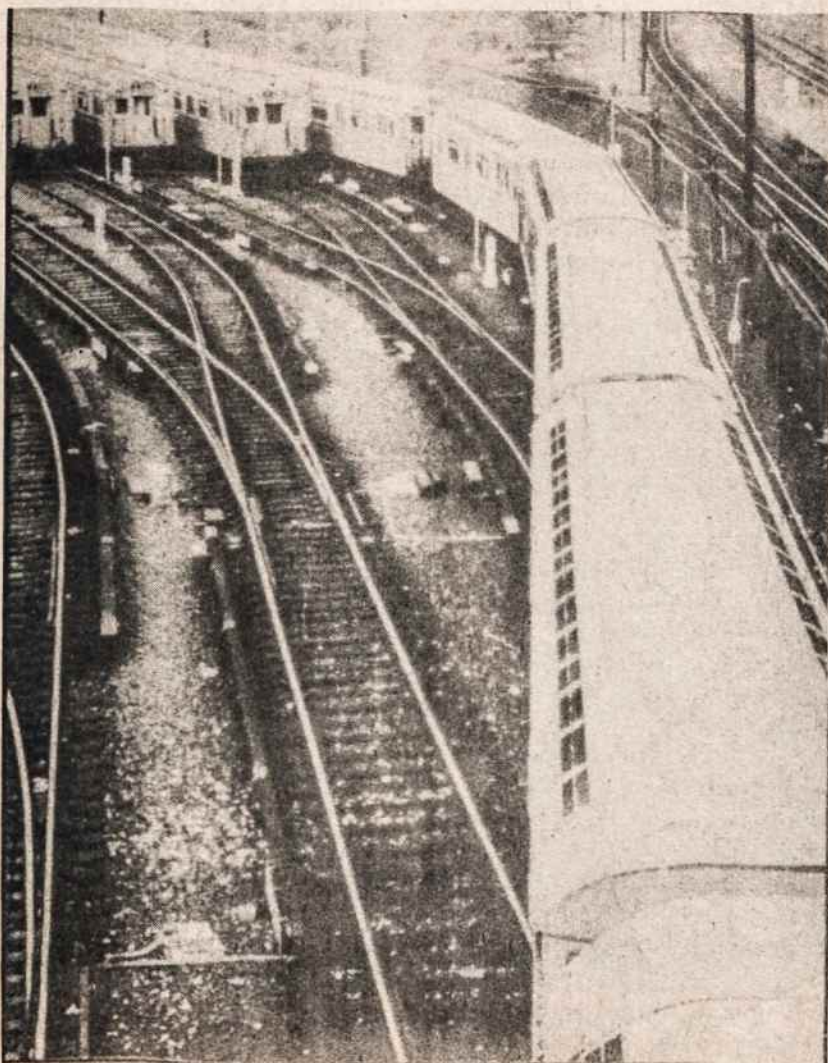
Lyg vienas — Jonas Vidiksis. Grafikos pirmoji premija. Nuotr. P. Svitros

Premija įteikiama Monikai Vainiutei. Įteikia dail. V. Krištolaitytė. Nuotr. P. Svitros

Jonui Vidiksiui įteikiama grafikos pirmoji premija. Bernadeta Tutinaitė rengėjų vardu įteikia gėlę ir vokelį. Nuotr. P. Svitros

Rimo Ignaičio nuotrauka, laimėjusi II-ją premiją.

Įteikiama pirmoji tapybos premija Albinui Jurpaliui (k.), įteikia dail. V. Krištolaitytė. Gėlę rengėjų vardu B. Tutinaitė (d.). Prie stalo sėdi fotografijos vertinimo komisija iš k. P. Ažuolas, V. Maželis, V. Augustinas. Nuotr. P. Svitros.

Už fotografiją įteikiama antroji premija Rimui Ignaičiui. Įteikia V. Augustinas. Nuotr. P. Svitros

26-toji PABALTIO MOTERŲ TARYBOS VEIKIMO SUKAKTIS

Pabaltijo Moterų Tarybą sudaro lietuvių, latvių ir estų Moterų Klubų Federacijų atstovės-delegatės. Jai, pamečiami pasikeisdamos, vadovauja trijų Pabaltijo tautų delegacijų pirmininkės. Š. m. kovo 4 pereinamais metais Tarybai vadovavusi estė Mall Jurma pareigas perdavė naujai lietuvių delegacijos pirmininkei Reginai-Rūtai Žymantaitėi.

26-tosios Pabaltijo Moterų Tarybos sukaktis minėjimas ir vadovavimo pareigų perdavimas įvyko New Yorko estų namuose, kur susirinko gražus būrys baltiečių ir svečių kitataučių, dalyvaujant Lietuvos ir Estijos generaliniams konsulams Anicetui Simučiu ir Ernst Jaakson.

Praeitų metų apžvalga

Estų tenorui Heinz Riival sugiedojus Amerikos himną, peritų metų pirmininkė Mall Jurma padarė Pabaltijo Moterų Tarybos veiklos apžvalgą.

Sen. Fulbright norint nutraukti Voice of America darbą, Taryba aktyviai rūpinosi atstatyti radijo transliacijų finansavimą. Respublikonų ir demokratų partijų konvencijom buvo pasiūstyti sūlymai įjungti į abiejų partijų platformas etninę grupių reikalą, prez. Nixonui vykstant į Maskvą, buvo nusiųstas laiškas su prašymu neužmiršti mūsų kraštų problemų. Iš prezidento gautas atsakymas, kad pasitarimai Maskvoj nepakeičia dabartinės JAV laikysenos: mūsų kraštų aneksija nepripažįstama de jure.

Pabaltijo Moterų Tarybos vadovybė dalyvavo General Federation of Women's Clubs suvažiavime Denver, Colo., kur drauge su ukrainietėmis buvo parašytas ir išplatintas atsisaukimas, atkreipiant konferencijos ir Denverio spaudos dėmesį į pavergtas Europos tautas.

Du kartus Tarybos atstovės buvo nuvykusios į New Hampshire — dalyvauti tenykštės Moterų Klubų Federacijos metiniame suvažiavime ir Captive Nations Day minėjime. Abu kartu lietuvėm atstovavo Margarita Samatiene, estėm — Juta Kurman ir latvėm — Helga Ozolins. Jos padarė pranešimus, nušviečiančius Pabaltijo kraštų padėtį. Pareiškimai buvo plačiai komentuojami vietos spaudoje.

Pabaltijo Moterų Tarybos atstovės dalyvavo Pro-America organizacijos konferencijoj. Organization to Free Captive Nations simpoziume apie genocidą Rusijos pavergtuose kraštuose, kur Mall Jurma padarė pranešimą apie Estijos sovietizaciją.

Lankytasi General Federation of Women's Clubs būstinėj Washington, dalyvauta Lietuvių Moterų Klubų Federacijos 25 metų sukakties minėjime ir palaikytas kontaktas su Council of European Women in Exile.

Kviečia įsijungti į Pro-America organizaciją

Pagrindine kalbėtoja buvo Lady Malcolm Douglas-Hamilton, Pro-America organizacijos pirmininkė. Pro-America tikslas yra apjungti šio krašto taip vadinamą "silent majority" ir atspirti "New Left" — kairiųjų gerai organizuotai ir finansuojamai ofenzivai, kuri stengiasi demoralizuoti ir klaidinti Amerikos žmones, griauinant tradicines šio krašto vertybes — patriotizmą ir šeimos, Bažnyčios, auklėjimo bei teisinių institucijų autoritetą. Per trumpą laiką Pro-America organizacija yra sutelkusi 19 milijonų žmonių. Lady Malcolm Douglas-Hamilton užtikrina jos pirmininkaujamos organizacijos paramą baltietėm, kovojant už pavergtų kraštų laisvę, kviesdama įsijungti į Pro-America sudarančių organizacijų eilę.

Sveikina konsulai

Toliau buvo trijų Pabaltijo kraštų konsulų sveikinimai, kuriuos lydėjo jų atstovaujiamų kraštų himnai.

Lietuvos generalinis konsulas A. Simutis sveikino Pabaltijo Moterų Tarybą už mūsų kraštų bylos kėlimą tarptautiniame forumo, už mūsų tautinio sąmoningumo palaikymą ir draugiškumo puoselėjimą baltiečių tarpe. Atsakydamas į Lady Hamilton žodį, jis užtikrina, kad žmonės, kentėję vergiją, ypač vertina šį kraštą. Mūsų žmonės už geležinės uždangos laiko Ameriką pavergtų tautų vienintelę viltimi. Voice of America informacijos jų yra labai branginamos.

Perduodamos pareigos lietuvaitei

Po eilės sveikinimo telegramų ėjo Pabaltijo Moterų Tarybos vadovavimo perdavimas ateinantiems metams lietuvių delegacijos pirmininkei Reginai-Rūtai Žymantaitėi. Estų ir latvių delegacijų pirmininkės Mall Jurma ir Helga Ozolins pasidžiaugė, kad į darbą ateina jaunas žmogus, ir žadėjo naujai pirmininkei visokeriopą paramą. Atsakydama R. Žymantaitė užtikrina, kad ji visomis jėgomis stengsis atlikti jai uždėdamas atsakingas pareigas — išlaikyti budrumą mūsų kovoj už laisvę ir būti Pabaltijo žmonių balsu, sueinant į kontaktą su laisvajam pasauliui vadovaujančias žmonėmis.

Dainuoja estų tenoras

Koncertinę dalį atliko estų tenoras Heinz Riivald, akomponuojant jo žmonai pianistei Asta Riivald. Padainuotos penkios nuotaikingos, gražiai interpretuotos estų kompozitorių dainos. New Yorko Estų Moterų Klubo surengtų vaišių metu buvo galima gerėtis estų dailininkės

Florida Ilves išstatytas paveikslais.

Lietuviam atstovavo gražus būrys Lietuvių Moterų Klubų Federacijos narių ir jų bičiulių.

-o-

Ateina jaunimas

Lietuviam buvo ypač malonu, kad atsakingas Pabaltijo Moterų Tarybos pirmininkavimo pareigas pasiėmė jau šiame krašte subrendusio mūsų jaunimo atstovė, kuri, tvirtai stovėdama amerikiečių pasaulyje, neužmiršta savo lietuviškos šeimos ir aktyviai dalyvauja lietuviškame gyvenime.

Regina-Rūta Žymantaitė užaugo Toronto mieste, Kanadoj. Priklausė tautinių šokių grupei, žaidė krepšinį. Buvo išrinkta Miss Freedom of Canada. Į New Yorką atvyko 1963, studijavo politinius mokslus, ir šį pavasarį gaus magistrės laipsnį. Buvo taip pat išrinkta Miss New York. New Yorke ji turėjo radijo pro-

Kovo 4 New Yorko estų namuose minėta Baltiečių Moterų Tarybos 26-ji sukaktis. Pirmininkės pareigas perėmė Regina-Rūta Žymantaitė. Iš k. G. Žilionienė, R.R. Žymantaitė, Malcolm Douglas-Hamilton, E. Jaakson, H. Ozolins, M. Jurma, stovi iš k. A. Simutis — Lietuvos gen. konsulas ir E. Jaakson — Estijos gen. konsulas. Nuotr. L. Tamošaitis

gramą. Šiuo metu ji dirba kaip artistė komerciniuose filmuose. SLNV

Po Chicagos dangum

Vasario 16 kultūros muziejų

Balzeko lietuvių kultūros muziejų vasario 25 iškilmingai minėta Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo sukaktis.

Nežiūrint tą dieną Chicagoy buvusių daugelio minėjimų ir kitokių parengimų, muziejum atvyko gražus publikos būrys.

Programos įžanginiam žody muziejaus kuratorius Konstantinas Petrauskas tarp kitko pasakė: "Laisvė kaip sveikata: įvertinam ją tik jos netekę. Kai kraštas netenka laisvės, tauta netenka laimės. Nelaisvė atneša tautai nelaimės, vargus, skurdą ir kančias... Tad, sesės ir broliai lietuviai, išvengę bolševikinio teroro ir vergijos, naudokime čia turima laisvę! Minėkim Vasario 16-ąją visur, skelbdami pasauliui baisiąją mūsų tautos tragediją — fizinę ir moralinę genocidą, drąsiai šaukimės teisingumo, reikalaukim grąžinti mūsų tautai ir tėvynei laisvę ir nepriklausomybę."

JAV ir Lietuvos himnus giedojo Rūta Kleinaitytė ir Dalia Petraitytė, akomponuojant muz. M. Motekaitiui ir kartu visiem giedant. Invokaciją sukalbėjo kun. Algimantas Kezys, SJ. Nepriklausomybės atstatymo aktą paskaitė Alg. Budreckas. Paskaitą "Vasario 16-oji ir mūsų uždaviniai" skaitė Petras Stravinskas. Po paskaitos, minėjimo dalyviams atsistojo ir minutės susikaupus, pagerbti dėl Lietuvos laisvės žuvę savanoriai, kariai, šauliai ir partizanai. Pagarbiai prisiminti ir Vasario 16-osios Akto signatarai, kurių jau nebėra gyvųjų tarpe, ir nūdieniai laisvės kovotojai — Simas Kudirka, Romas Kalanta, ir visi kiti, įvairiose pasaulio vietovėse ir įvairiais būdais tebekovoją dėl

Lietuvos laisvės. Trumpus žodžius tarė gen. Mikas Reklaitis, kun. Anas Trakis, mokytoja Songinienė, Teodoras Blinstrubas ir Vytauto Didžiojo šaulių kuopos atstovas A. Budreckas. Į minėjimą atsilankiusiems padėkos žodį tarė muziejaus prezidentas Stasys Balzeka, Jr.

Po akademinės minėjimo dalies buv. Lietuvos operos solistės Izabelės Motekaitienės dainavimo studijos mokinės Rūta Kleinaitytė ir Dalia Petraitytė nuotaikingai ir gražiai padainavo kelias lietuviškas dainas. Jom pianinu akomponavo muz. Manigirdas Motekaitis. Minėjimo dalyviai, jiems dėkodami, audringai ir nuširdžiai paplojo. Minėjimą uždarydamas, K. Petrauskas muziejaus prezidento ir savo vardu padėjo visiem minėjimo dalyviams, ypač programos atlikėjams. Visi buvo pakviesti čia pat muziejų suroštom kukliam vaišėm — kavos puodeliui su pyragaičiais.

Už vaišių parengimą muziejaus vadovybė dėkoja Adelei Vismantienei.

kp.

Konsulės J. Daužvardienės pagerbimą plačiau paminėjo Chicagos ir Illinois spauda. Dėjo straipsnius ir nuotraukas. Illinois atstovų rūmai vasario 28 taip pat ją pagerbė, išskeldami jos gyvą veiklą lietuvių ir amerikiečių tarpe. Burmistras Daley, asmeniškai atvykęs į pagerbimą, įteikė jai diplomą.

Šv. Kryžiaus ligoninėj balandžio 17 prasidėję specialūs kursai apie cukraus ligą. Pradžią 7 val. vak. Norj kursus lankyti prašomi registruotis ligoninėj pas M. Jones, tel. 434-6700. Taip pat čia yra pradėti ruošti pagalbininkai, sutinką patarnauti nelaimingiesiems, negalintiems namie gamintis maisto.

Lietuvių televizijos rėmėjų susirinkimas įvyks balandžio 15 Jaunimo centre. Visi lietuviai, kuriems rūpi LTV ateitis, prašomi atsilankyti. Kovo 18 šioj televizijoj pirmą kartą pasirodė Lietuvos vyčių choras, kuriam vadovauja muz. Faustas Strolia.

Dujų bendrovė Chicagoy ir apylinkėse pritrūksta dujų. Todėl ji prašo žmones naudoti dujas taupiai, pagal reikalą.

Šv. Klemenso parapijos klebonijon įsiveržė plėšikai, primusė kleboną ir, pagrobę 30 dol., pabėgo.

Žinantieji, kur pardavinėjami narkotikai, prašomi skambinti tel. 263-2632. Policija imsis žygių tiem dalykam iširti.

Dvi vienaveiksmės operos, Paklydėlis sūnus ir Telefonas, išvydo sceną kovo 17 Jaunimo centre Laiškų Lietuviams surengtame vakare. Dalyvavo A. Baronaitytė, Alg. Kriščiūnas, Pr. Ragienė, V. Radys, J. Savrimas, taip pat B. Valeišaitės studijos šokėjos, paruoštos Kr. Žebrauskas.

kaitės. Dekoracijas piešė J. Kiburas. Operom akomponavo M. Motekaitis, Jas išvertė ir scenai pritaikė Iz. Motekaitienė. Abi operos buvo atliktos kruopščiai.

Mūsų muzikai ypatingai reikiasi. Štai iš Berlyno atvykusi pianistė Raminta Lampsaitytė kovo 31 duoda koncertą Tėviškės bažnyčioj, 6641 So. Troy St. Įėjimas laisvas. Faustas Strolia gros simfoninio orkestro koncerto kovo 31 ir balandžio 1 South-west salėj. Jis orkestre groja smuiku. Kovo 24 įvyko Ant. Smetonos piano rečitalis.

Lietuvos vyčių 112 kuopa plačiai veikia. Naujais nariais buvo priimti Ad. Jasaitis, N. Santoski, S. Niemiš ir C. Brazdžionis. Į pirmą laipsnį pakelti Z. Naminski, Stasys Molis ir J. Kulyš; į II laipsnį — St. Mlodzik, Pr. Bičkienė, Al. Pakalniškis, Ad. Zunienė ir Juozas Kuzin. Priesaikoj dalyvavo kun. V. Zakaruskas. Kuopos susirin-

kimai vyksta Gimimo parapijos salėj kas trečią antradienį, 8 val. vak.

Marquette Parko namų savininkų dr-jos susirinkimas įvyko kovo 16. Valdyba savo nutarimu paskyrė 1000 dol. vesti teismui prieš NO-CHA. Susirinkimas nutarimą ir sumą vieningai patvirtino. Kitos organizacijos rinko aukas iš namų savininkų, nes 20,000 iki kovo 12 reikėjo įteikti teismui. 100 dol. auka buvo paskirta nelaimingai lietuvaitei Tamošaitytei, kuri, praėjusią vasarą atvykusi iš Brazilijos, automobilio nelaimėj buvo sunkiai sužeista. M. Reklaitis kalbėjo apie senelių prieglaudais ir jų paramą. Balandžio 28 parapijos salėj įvyks pavasarinis balius.

Lietuvio visuomenininko premija buvo paskirta Leonardui Šimučiu, žurnalistui ir redaktoriui, nusielpinusiame lietuviškai išsivijai. Premijos mecenatas — kun. dr. J. Prunskis.

Bal. Brazdžionis

V-asis kongresas

(atkelta iš 3 psl.)

Garbės komitetan V PALK pirmininkas prel. Pijus Ragažinskas pakvietė: Argentinos atstovą Zeferiną Juknevičių, Urugvajaus — Vytautą Dorelį, Kolumbijos — kun. Nikodemą Salduką, Venecuelos LB pirm. VI. Venckų, seserų pranciškietėjų vyresniąją seserį Juliją, PLJS valdybos pirm. kun. A. Saulaitį, Brazilijos atstovą prel. A. Arminą; darbo komitetan: inž. Alg. Idiką, sekr. Joaną Satkūnaitę ir Haliną Mošinskię, PALK vicepirm. Joną Bagdžių ir finansų komisijos pirm. Joną Valavičių. Kiekvienas kongresą sveikino žodžiu. Perskaitytos ir ištrauktos iš keliasdešimties sveikinių, atsiųstų raštu.

Meninę programą teko atlikti jungtiniam Aušros ir L. Kat. Bendruomenės chorui bei Žilvėčio sambūrio jaunesniesiems nariams.

Vasario 23, penktadienį, tautinių šokių festivaly, televizijos filmuotam, tris šokius šoko iš Chicagos atskridusi Grandis, tą dieną atvykusi iš Venecuelos, kur irgi praleido tris dienas. Priejungė vietinės jėgos — Nemu-

nas, vasario 19 Sao Paulo televizijoj atlikęs pusvalandžio programą, ir Žilvitis. Tarpus užpildė 40-ties asmenų dūdų orkestras iš prel. A. Armino parapijos Maua mieste, išmokęs ir lietuviškų melodijų.

Paskutinį vakarą Grandis atliko pilną šokių koncertą, pajvairintą solistės Audronės Simonaitytės ir vietinių meno pajėgų. Renginy dalyvavo apie 850 asmenų. Sekmadienį, po iškilmingųjų pamaldų su procesija ir vėliavomis bei kun. V. Rimšelio (iš Romos) pamokslu, buvo atsisveikinimo pietūs su šokiais dr. V. Kudirkos mokyklos salėj.

Atskiri kongreso dalyviai pasiliko Brazilijoj pažūrėti garsaus kamavalo Rio de Janeiro mieste. Suvedę sąskaitas, finansų komisijos nariai nutarė likusį penką skirti III PLJK ruošai.

AS

— "El Colombiano", leidžiamas Medeline Kolumbijoj, p. m. gruodžio 31 įdėjo straipsnį, pavadintą "Laisvė Lietuvai". Jame rašoma: Visur laisvame pasaulyje, kur tik esama lietuvių kolonijų, rašomi memorandumai Jungtinėms Tautoms reikalaujant laisvės Lietuvai. (E)

Jaunimo studijų savaitėje prieš P. Amerikos lietuvių kongresą diskutijas apie lietuvių laisvės kovas ir Laisvojo pasaulio lietuvius praveda kpt. J. Ciuvinskas ir adv. A. Sliesoraitis, abu BLT Tarybos nariai. Nuotr. A. Saulajčio

Balzeko kultūros muziejų Chicagoy vasario 25 paminėta Lietuvos nepriklausomybės šventė. Meninę programą atliko: pianistas Manigirdas Motekaitis, solistės Dalia Petraitytė, Rūta Kleinaitytė, toliau Izabelė Motekaitienė, jaunųjų dainininkių mokytoja, Konstantinas Petrauskas, programos organizatorius. Nuotr. J. Kasakaitis

NEW HAVEN, CONN.

Dienraštis The New Haven Register sausio 21 įsidėjo dr. Genovaitės Vėbrienės nuotrauką; vaizduojama, kaip ji įteikia du pirmuosius Encyclopedia Lituanica toms New Haveno viešosios bibliotekos tarnaotojai. LB vietos apylinkės valdyba nutarė padovanoti bibliotekai visus šešius toms.

LB apylinkė ukrainiečių nepriklausomybės minėjime šiais metais atstovavo studentai Gita Merkevičiūtė ir Ch. Vilnis. Lietuvių vardu ukrainiečius sveikino Gita Merkevičiūtė.

LB ruoštas Vasario 16-osios minėjimas įvyko vasario 18. Mišias už žuvusius laisvės kovose aukojo klebonas kun. A. Zanavičius. Jis pasakė ir pamokslą angliškai ir lietuviškai.

Didžiojoji parapijos salė minėjimą atidarė LB apylinkės valdybos pirm. Antanas Gruzdyš. Maldą kalbėjo klebonas. Programai vesti pakviesta Gita Merkevičiūtė.

Dr. Genovaitė Vėbrienė (k.) Lietuvių Bendruomenės New Haveno apylinkės vardu įteikia Encyclopedia Lituanica miesto bibliotekai. Knygas priima Helen Worolec. Visa enciklopedija bus padėta bendrajame bibliotekos skyriuje.

Ukrainiečiams šiais metais atstovavo jauni žmonės. Sveikino kalbą pasakė Melnick, nors jaunas, bet gerai susipažinęs su Lietuvos istorija.

Perskaitytos miesto burmistro ir gubernatoriaus proklamacijos.

Susirinkusieji trumpai supažindinti su pagrindiniu kalbė-

toju dr. Henriku Lukaševičium. Jo kalba buvo patraukli, įdomi ir neilga. Kad daktaras susirinkusius savo kalba sudomino, galima spręsti iš absoliučios tylos salė, jam kalbant, ir nuširdžių plojimų, kalbą baigus.

Pertraukos metu aukų surinkta \$471.25, truputį daugiau negu pernai. Po \$25 aukojo Gruzdišai, Lipčiai, Šauliai ir Vaišniai, po \$20 — L.M.K.F. klubas, A. Ramanauskas, dr. H. Lukaševičius, po \$15 — Leikai, Valiukai, Vėbrai, SLA 142 kp.

Meninę programą atliko New Britaino Sv. Andriejaus parapijos vyrų choras, vadovaujamas muz. Jono Beinoriaus, ir vietinių mergaičių grupė, vadovaujama Gitos Merkevičiūtės. Ši mergaičių grupelė buvo papuošalas rimtai atrodantiems choro vyrams ir malonus aidas jų dainoms. Mažėjantis jėgos jaučiamas, bet toks jaunų merginų — Danguolės Jonynaitės, Gitos Merkevičiūtės, Viktorės Kronkaitės ir Dainos Žemliauskaitės — pasirodymas.

Po oficialiosios dalies ir paskaitos buvo renkamos aukos Lietuvos vadavimo reikalui. Salėjį surinkta 536 dol., bažnyčioj 252.95 dol.; viso 788.95 dol.

Meninės programos pasirodė muz. J. Beinoriaus vadovaujamas ir diriguojamas berniukų orkestras. Po to mergaičių kvartetas Ramunėlė padainavo tris dainas. Virginija Liūdžiūtė padeklamavo Maironio eilėraštį "Vilnius". Aldonos Stasiukevičienės-Kaminskaitės vadovaujama tautinių šokių grupė pašoko tris tautinius šokius. New Britaino moterų sektetas Svajonė padainavo dvi dainas. Vyrų choras padainavo tris dainas. New Britaino mišrus choras, vadovaujamas muz. J. Beinoriaus, taip pat padainavo tris dainas.

New Britaino lietuvių būrelis šios šventės proga nupirko Sv. Andriejaus lietuvių parapijos bažnyčiai Lietuvos vėliavą. Tad klebonas kun. Edv. Gradeckas būrelio vadovei Daratai Gužauskaitei už vėliavą padėkojo per pamokslą.

Pažymėtina, kad Lietuvos vėliava buvo iškelta ir viršum New Britaino miesto rotušės.

Jonas Bernotas

New Britain, Conn.

Nenuvertinkim patys savęs — pareikšta nepriklausomybės minėjime

Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 55 metų sukaktį New Britaino lietuviai minėjo vasario 11. Minėjimą rengė New Britaino Altos skyrius ir LB apylinkės valdyba.

Sv. Andriejaus bažnyčioj buvo laikomos lietuviškos pamaldos. Į bažnyčią buvo įneštos vėliavos, dalyvaujant būreliui organizuoto jaunimo.

Mišios ir giesmės buvo skirtos šv. Kazimiero garbei (komp. Broniaus Budriūno). Mišias aukojo kun. Jonas Rikteraitis, o patriotinį pamokslą pasakė klebonas Edvardas Gradeckas (jis paskaitė ir vieną patriotinį eilėraštį bei kun. St. Ylos maldą). Giedojo muz. Jono Beinoriaus diriguojamas New Britaino lietuvių mišrus choras. Mišių pradžioj pagiedojo Česlovo Sasnausko Apsaugok, Aukščiausias, o pabaigoj JAV ir Lietuvos himnus.

Po pietų Lietuvių salėj buvo oficialioji dalis, dr. Henriko Lukaševičiaus paskaita ir meninė programa.

Prie gražiai užtiesto stalo susėdo būrelis garbės svečių: klebonas kun. Edvardas Gradeckas, miesto burmistras Stanley Pac, kongreso atstovė Ella Grasso, kun. Jonas Rikteraitis, miesto tarybos pirmininkas William Sears ir vietos respublikonų atstovas William Scheyd.

Įneštos vėliavos. Sugiedoti JAV ir Lietuvos himnai ir giesmė Apsaugok Aukščiausias. Minėjimą atidarė Altos sk. pirm. Matas Grimaila. Minėjimui vadovauti jis pakvietė Juozą Raškį. Klebonas kun. Edv. Gradeckas sukalbėjo maldą. Irena Lei-

berytė perskaitė Connecticut gubernatoriaus Thomas Meskill proklamaciją. Paskui tarė žodį svečiai.

Viešnia iš Washingtono Ella Grasso pažymėjo veržlų ir kūrybingą lietuvių charakterį ir nepaprastą lietuvių kovas dėl Lietuvos laisvės. Ji pasidžiaugė ir lietuvių moterų bei mergaičių tautiniais drabužiais. Miesto burmistras Stanley Pac, be kitko, pažymėjo, kad lietuviai yra okupanto persekiojami ir daug jų yra žuvusių; paminėjo ir lietuvių peticiją Jungtinėm Tautom. Klebonas kun. Edv. Gradeckas tarė žodį angliškai ir lietuviškai. Svarbiausia, jis išskėlė lietuvių kalbos reikšmę lietuvių tautai; pažymėjo jos senumą. Kiti svečiai taip pat tarė šiltus ir reikšmingus žodžius.

Dr. Henrikas Lukaševičius skaitė įdomią paskaitą. Nupasakojęs, kaip okupantas Lietuvą naikina, prelegentas paklausė, kuo mes, gyvenantieji laisvėje, galim tėvynei padėti. Pirmiausia, sako, lietuviai turi kalbėti, šaukti už pavergtus brolius ir seseris, brautis į spaudą, televiziją; kur tik galima. Taip pat neblogai čia įsikūrę lietuviai turi aukoti Lietuvos vadavimo reikalui. Kalbėtojas ragino mus išlikti tokiais, kokiais esam, ir tokiomis išlaikyti savo vaikus. Tiesa, sako; daug lietuvių daro viską per lituanistines mokyklas ir per spaudą. Bet daug lietuviškojo jaunimo dingsta per mišrias vedybas. Sako, nenuvertinkim patys savęs, nes lietuviai yra tikrai mokslūs ir veržlus žmonės. Šiame krašte, pažymėjo, yra daugiau lietuvių profesorių, negu jų buvo visoj Lietuvoj.

Connecticut gub. Thomas Meskill, dalyvavęs Vasario 16-tos minėjimo pamaldose švč. Trejybės lietuvių parapijos bažnyčioje Hartforde. Po pamaldų klebonijoj gubernatorių su buvusiais delegacijos nariais. Iš k. LB Conn. apygardos pirm. Alg. Dragūnevičius, klebon. kun. Juozas Matutis, LB apygardos sekr. Zita Dapkienė, gub. Thomas Meskill ir teisėjas Pranas Mončiūnas (Frank Monchun), trūksta LB tarybos nario dr. Petro Vileišio. Nuotr. A. Jaro

paskaitina pavargusių rankų dar nenuleisti.

Po programos buvo šilta vakarienė, paruošta Elenos Janušaitienės, Emilijos Šaulienės ir Vlados Žemliauskienės. Pyragais pasirūpino ir aukas bufetui surinko Vanda Gruzdienė. Loterijai tortą ir savo rankų darbo skraistę paaukojo Alicija Biknaitienė.

Vasario 16 The New Haven Register atspausdino vedamąjį Lithuania's Hopes For Freedom. Anksčiau būdavo labai gerai, jei patekdavom į laišku skyrių. New York Times ir šio laikraščio vedamieji jau labiau sudomino amerikiečius. Iš Yale universiteto politinių mokslų departamento profesoriaus gautos N.Y.T. vedamojo iškarpos su laiškūčiu: Here are some copies of the N.Y.T. editorial. It is a fine one. Best to you all.

Albina Lipčienė

Baltuose Rūmuose vasario 15 įvykusio priėmimo metu JAV LB c.v. narė Aušra Mačiulaitė-Zerr ir LB ryšininkas prie valstybės departamento Algimantas Gureckas įteikia prez. Nixono specialiam patarėjui Michael Balzano (kairėje) dokumentinę medžiagą, liečiančią katalikų Bažnyčios persekiojimą pavergtoj Lietuvoj 1971-2 metais. LB atstovam buvo pažadėta su dokumentacija supažindinti prez. Nixoną. Šiomis dienomis M. Balzano prezidento buvo nominuotas Taikos Korpuso vadovo pareigom.

LAKE WORTH, FLA.

Bažnyčioj pirmą kartą skambėjo lietuviška giesmė

Ankstesniais metais Vasario 16 minėjimai Lake Worth būdavo be pamaldų.

Šiais metais, nenuilstamo iniciatoriaus V. Maziliausko dėka, iškilms buvo pradėtos, kaip dera, pamaldomis bažnyčioj. Vadovaujant iš St. Petersburgo iškviestam chorvedžiui Lingiui, visa bažnyčia per mišias giedojo.

Lietuviška giesmė šioj bažnyčioj skambėjo pirmą kartą. Begiedant "Pulkim ant kelių", ne vienas nuriedėjo ašara.

Mišias aukojo kun. Albinas Bielskis. Pritaikytą pamokslą pasakė kun. Andrius Senkus.

— Sv.

Lietuvių Klubas minėjo Vasario 16-ąją

Kaip kiekvienais, taip ir šiais metais (gyvuoja jau penkti metai) Lietuvių Klubas minėjo Lietuvos Nepriklausomybės šventę. Minėjimas įvyko Lake Worthe vasario 17. Dalyvių buvo netoli šimto. Programa buvo labai tinkama ir įvairi.

Vadovaujant Anitai Karns-Navickaitei, buvo sugiedoti Amerikos ir Lietuvos himnai. Kun. Albinas Bielskis sukalbėjo invokaciją. Buvęs Lietuvos seimo atstovas J. Kudla perskaitė Lietuvos Nepriklausomybės aktą.

Klubo pirmininkas A.M. Augūnas savo gražioj kalboj suminėjo Amerikos senakurių lietuvių nuveiktus didelius darbus Lietuvos reikaluose. Pagrindinis kalbėtojas Vytautas Staneika vaizdžiai nupasakojo Lietuvos vargus nepriklausomybės kovose. Dar kalbėjo Povilas Mikšys, šaulių atstovas iš Juno Beach.

Koncerting programos dalį atliko solistė Anita Karns — Navickaite iš Miami, Fla. Labai dėkui jai už tokį didelį patamavimą Lietuvių Klubui ir dar be atlyginimo.

Gražiai padeklamavo dieni pritaikytas eiles dešimties metų mergaitė Andreja Zotovaitė.

Minėjimo programai vadovavo komisijos pirmininkas Antanas Rugis, o jį pavadavo Klubo pirmininkas A. M. Augūnas.

Aukų Lietuvos laisvinimo reikalui surinkta 450 dol.

Lietuvių Klubas progresuoja ir auga

Lietuvių Klubo nariai daugiausia yra naujakuriai lietuviai pensininkai. Ankstesnės kartos narių šiame klube yra vos apie dešimtį. Prie ankstesnės kartos priklauso ir ilgametis visuomenės veikėjas, šio klubo organizatorius A.M. Augūnas. Jis jau penkti metai šiam klubui pirmininkauja ir yra didžiulio naujakurių mėgstamas (turi žinoma, ir priešų).

motelį ir, jį puikiai atremontavę, dabar nuomoja. Motelio pavadinimas: Ocean Lodge Motel, 570 Ocean Drive, Juno Beach. Linkime geriausios sėkmės jauniems kanadiečiams. O gražiajame Lake Worthe Bernardas ir Rūta Galinaičiai vos prieš metus pirkto motelį su labai gražiu gyvenamuoju namu, o dabar ką tik baigė statyti apartamentą. Adresas: 1509 Federal Highway, Lake Worth.

Lietuvių Klubas labai smarkiu šuoliu progresuoja ir auga. Auga ne tik narių skaičium, bet ir kilniais, pavyzdiniais darbais. Neseniai jis paaukojo 200 dol. Brazilų bylai.

Lietuviai, lankydami Floridą, apstokite tik lietuvių moteliuose. Kainos mažesnės, kaip pas kitataučius, o malonumo ir patogumo daug daugiau. Kviečia visus A. M. Augūnas ir V. Tomkus. Patarimai ir nurodymai nemokamai.

A.M. Augūnas

STAMFORD, CONN.

Lietuvos nepriklausomybės dieną šiais metais paminėjo Stamfordo ir aplinkinės radijo stotys, paskelbdamos gubernatoriaus proklamaciją Vasario 16 proga ir pakartotinai garsindamos Lietuvių Bendruomenės ruošiamą minėjimą Glenbrook Community Center salėje. Minėjimas, kaip ir kiekvienais metais, susirinko visi šios apylinkės lietuviai, atsivėsdami ir vieną kitą draugą amerikietį. Aušra Zerr-Mačiulaitė, JAV LB centro v-bos narė, atvykusi iš Philadelphijos, savo žodyje labai vaizdžiai nušvietė lietuviškojo veikimo prasmę, sunkumus ir laimėjimus ir ryškiu pavyzdžiu skatino visus ir toliau, nepametant galutinio ir svarbiausio tikslo — Lietuvos nepriklausomybės atstatymo, kelti Lietuvos vardą kiekviena pasitaikančia proga, išnaudojant visas priemones. Ponas Preke-

ris labai nuotaikingai padeklamavo keletą eilėraščių, ir, užbaigus oficialiąją dalį giesme "Marija, Manja", susirinkusieji toliau vaišinosi prie ponų paruoštos kavutės ir pyragaičių. Salėje buvo išstatyti lietuviškos tautodailės eksponatai; norintieji galėjo įsigyti lietuviškų knygų ir plokštelių. Išlaidų ir aukom sudėta arti 200 dolerių, kurie bus paskirstyti pagal aukotojų pareikštą valią.

Šia proga norėtusi pastebėti, kad maža Stamfordo lietuvių kolonija be didelių skausmų baigia praeiti "Generation Gap" laikotarpį. Nors skaičium ir nedidėja (mirusių neprikelsi), bet išjungiančios jaunos jėgos lengviau sugeba įgyti Lietuvos reikalui palankių draugų laikraščių redakcijose, radijo stotyse ir visuomenėje bei valdžios įstaigose, o tas yra naudinga ir Lietuvai ir lietuviams.

Vienas iš Senesniųjų

Vasario

AIDAI

Straipsniai: A. Zubas — Rusifikacija Sovietų Sąjungoje; J. Eretas — Administracijos Kursai Kaune 1925-1926 metais; A. Paškus — Teilhard'o krikščionybė; V. Vaitiekūnas — 1972 metai mūsų ir tarptautinėj politikoj.

Iš grožinės literatūros: D. Sadūnaitė — Eilėraščiai; R. Alšytė — Eilėraščiai; S. Geda — Eilėraščiai.

Apžvalgoje: J. B. Laučka — 33-jo JAV prezidento vieta istorijoje (H. S. Truman); Dgv. — New Yorko Dailininkų Sąjungos paroda; Mūsų buitėje.

Recenzijos: St. Raštikis — Kovos dėl Lietuvos nepriklausomybės 1918-1919 m. (K. Ališausko); O. Grn. — Apie M. Peckauskaitę vokiečių kalba (K. Gulbi-

no); K. Skrupskelis — "Buržuazinė filosofija" sovietiniu žvilgiu (R. Skaisgirio); Pr. Visvydas — Nuostabus Sigito Gedos vaizdinas.

Viršelio 1 psl. — Irena Šimkienė: Rūpintojėlis (akmuo), 4 psl. — Jadvyga Paukštienė: Draugystė (piešinys).

Šis numeris iliustruotas J. Paukštienės darbų nuotraukomis. Be to, L. Gutausko tapytas S. Gedos portretas, Administracijos Kursų, ateitininkų konferencijos nuotraukos.

Redaguoja — dr. Juozas Girnius, 27 Juliette St., Boston, Mass. 02122, leidžia T. Pranciškonai, leidėjų atstovas T. dr. Leonardas Andriekus, OFM; administruoja T. Benvenutas Ramanauskas, OFM, 680 Bushwick Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

BALFO REIKALAS IŠ ABIEJŲ PUSIŲ

Balfo iškelimo iš New Yorko reikalas gyvas ne nuo šiandien. Tačiau šiandien jo sprendimas gavo lig šiol lietuviams neįprastą būdą.

Šiame laikrašty siūlymas iškelti Balfą iš New Yorko buvo įvertintas kaip "žalingas Balf'o reikalui" (Darbininkas 1972 birželio 23). Bet kai seimas vis dėlto nutarė iškelti, tai būdas išlaikyti Balfą New York'e šaukiantis amerikiečių teismo pagalbos buvo įvertintas neigiamai (Darbininkas 1973 vasario 2).

Kai paaiškėjo, kad Balf'o reikalui lig šiol tebeina nesuprasti, redakcija kreipėsi į abi besibylinėjančias puses su eile klausimų.

1973 kovo 1 buvo pasiūstyti dr. Eugenijui Noakui, Balf'o 100-jo skyriaus pirmininkui, toki klausimai:

1. Ar tiesa, kad New Yorko Balf'o 100-jo skyriaus valdyba ėmėsi iniciatyvos kreiptis į federalinį teismą Balf'o reikalui?

2. Jei taip, ką valdyba skundžia, kuo kaltina, ko siekia?

3. Kuriais argumentais savo kaltinimus bei siekiamą remia?

4. Ar New Yorko 100-jo skyriaus valdyba, prieš kreipdamasi į teismą, mėgino savo siekiamą ir argumentus pateikti seime išrinktajai centro valdybai ir kokio atgarsio iš jos susilaukė?

5. Kokių rezultatų sulaukta lig šiol iš teismo?

6. Ar kilusi byla dėl Balf'o nesustabdė Balf'o šalpos eigos?

Į tuos klausimus buvo ne tiesioginiai atsakymai, bet 5 puslapių raštas.

Gerb. Pone Redaktorau, Malonu, kad "Darbininko" redakcija pirmoji kreipėsi į mane paaiškinimui.

Pirmiausia turiu pažymėti, jog kaip daugeliui žinoma, Balfas, kaip vienintelė lietuvių šalpos įstaiga, buvo įsteigta jau 1944 pradžioje ir tais pat metais buvo įregistruota Illinois valstybės sekretariate. Tad Balfas pirmuosius savo gyvavimo žingsnius pradėjo Chicagoje. Bet atsizvelgiant į tai, jog visų didžiųjų šalpos organizacijų centrai buvo ir yra New York'e, be to, gėrybių išsiuntimas į Europą buvo ir yra pigesnis ir patogesnis iš New York'o, Balf'o direktorių taryba 1944 rugpjūčio 13 nutarė Balf'o įstaigą įsteigti New York'e. Tokiu būdu Balfas buvo užregistruotas ir New York'o valstybės sekretariate kaip ne pelno organizacija, ir nuo 1944 rugsėjo 1 Balf'o įstaiga pradėjo veikti New York'e. Balfas kaip šalpos organizacija per eilę metų įsistiprino ir gavo pripažinimą ir pagalbą iš visų Amerikos šalpos organizacijų. Jis tapo net nuolatinis Amerikos pagrindinių šalpos organizacijų nariu. Visa širdim Balfą rėmė ir remia lietuviai, gyvenant Amerikoje; beveik kiekviena lietuviška kolonija Amerikoje turi Balf'o skyrių, o Chicagoje lietuviams su plačiu apylinkėm, viso 14 skyrių — įsteigė net savo apygardą, per kurią siunčiama dalis siuntinių, išskyrus į Suvalkų trikampį, nes šių siuntinių siuntimas iš New York'o yra perpus pigesnis.

Balfui rūpi ne vien šalpos darbas. Balf'o centras rūpinasi taip pat lietuvių teisine pagalba, palikimų bylose rūpinasi teismuose apsaugoti palikimus Amerikoje nuo Sovietų užgrobo.

Kaip žinoma, pereinantis metais spalio 28-29 Detroit'e įvyko Balf'o seimas. Į seimą, pagal įstatus, kiekvienas skyrius turi teisę siūsty nuo kiekvienų 25 narių vieną atstovą ir kiekvienam atstovui skyriaus valdyba turi įteikti įgaliojimą seime dalyvauti. Tačiau pagal įstatus visi atstovai turi prisiūsty savo įgaliojimus ne vėliau kaip 14 dienų prieš seimą į centro valdybos būstinę — užsiregistruoti. Šito nuostato eilę metų nebuvo laikytasi, tačiau Balf'o seimuose iki tol nebuvo svarstomi esminiai Balf'o egzistavimo klausimai, tai niekas ir nereikšė jokių protestų.

1966 Balf'o seime New York'e jau buvo balsų, jog Balf'o bū-

stinę reikėtų iškelti į Chicago, bet šis klausimas buvo atidėtas. Per paskutinius keletą metų kai kurie Chicagoje gyvenę asmenys pradėjo varyti propagandą per spaudą ir Balf'o seimuose bei direktorių suvažiavimuose už Balf'o būstinės perkėlimą į Chicago.

Ligi šiol lėmė argumentas, kad Balf'o būstinė turi būti ne ten, kur daugiausia ir tirščiausia apgyventa lietuvių, bet ten, kur jį gali geriausiai atstovauti mum visiem karitatyvinėse organizacijose; kur yra pigesnės sąlygos gėrybėm persiūsty, o tai yra geriausia iš New York'o. Pagaliau Balf'o pareigūnai dažnai būna kviečiami į pasitarimus Washington'e, tad ir tuo atveju arčiausia yra iš New York'o.

Kitaip išėjo Detroito seime. Balf'o centro būstinės perkėlimo iš New York'o klausimas buvo įtrauktas į darbotvarkę ir balsuotas; 42 balsais prieš 35 buvo nubalsuota Balf'o įstaigą perkelti į Chicago. Chicago, Detroito ir jų apylinkių skyriai pristatė daugiausia atstovų, o be to, seimas buvo triukšmingas ir kai kuriais atvejais net sunkiai susikalbamas.

Dar viena būdinga pastaba: senoji centro valdyba, ruošdama seimą, išsiuntinėjo visiem skyriams atstovų įgaliojimų blankus, kur tarp kita ko pažymėjo du klausimus: "Pasitarę dėl Balf'o būstinės kėlimo į Chicago ar jos palikimo New York'e, nutarėme ir įgaliojame savo atstovus balsuoti už: palikimą New York'e ar perkėlimą į Chicago".

Suvažiavę atstovai iš 20 skyrių atsivėžė įgaliojimus, ir... 11 skyrių valdybų pasisakė už palikimą New York'e, o tik vienas skyrius pasisakė už kėlimą į Chicago, gi 8 skyriai paliko šį klausimą atvira. Į visus tuos duomenis seimas dėmesio nekreipė.

Atsizvelgdama į aukščiau išdėstytus motyvus, dėl kurių Balf'o centro būstinė turėtų likti New York'e, New York'o 100 skyriaus valdyba ėmėsi iniciatyvos Balf'o būstinės iškelimą iš New York'o sustabdyti. Skyriaus valdyba nerado galimū kreiptis į naujai išrinktą centro valdybą minėtam klausimui dar kartą apsvaistyti, turėdama davinių iš Detroito seimo kaip aštriai ir besąlyginiai perkėlimo klausimas buvo diskutuojamas ir kaip buvo pasirodė tam seimui. Tad liko vienintelis ir nemalonus kelias kreiptis į amerikiečių teismą, nes Balfas kaip inkorporuota organizacija yra faktinai amerikiečių įstaigų prižiūrima. Šia proga turiu pažymėti, kad joks lietuviškas garbės teismas nebūtų kompetentingas šitai bylai spręsti. Skyriaus valdyba kreipėsi į federalinį teismą panaikinti neteisėtai suaukto, prieštaraujant Balf'o įstatam, Balf'o seimo nutarimus, nes skyrių atstovai neprisiūstė savo įgaliojimų į centro būstinę 14 dienų prieš seimą.

Byla iškelta senajai centro valdybai — kun. V. Martinkaus asmenyje ir naujai centro valdybai — M. Rudienės asmenyje. Ir vieni ir kiti kaltinami sušaukiant ir naujai seimą nesilaikant įstatų. Mūsų iškeltoji federaliniam teisme byla buvo sustabdyta, nes federalinis teismas pripažino tą bylą esant ne jo kompetencijoj. Dabar ši byla pervesta į New York'o valstybės aukščiausiasį teismą, ir greitu laiku tenka laukti teismo vieno ar kitokio pasisakymo.

Į tamstos klausimą, ar kilusi byla dėl Balf'o nesustabdė Balf'o šalpos eigos, galėčiau tik atsakyti, jog iki vasario mėn. centro valdyba galėjo normaliai rūpintis šalpa. Senoji centro valdyba, turėdama savo tarpe senų ir prityusių administratorių, iki šiol nerado galimū naujai centro valdybai perduoti įstaigos bylą, kartotekų ir fondų, iki nepasibaigs teisme iškelta byla, kad tuo būdu nebūtų sudaryta de reikalo didelių išlaidų. O naujoji centro valdyba nekantriai ir neapdairiai visą laiką veržiasi pradėti darbą, nežiūrind į tai, kad ji įstaigos nėra per-

musi. Jau nuo sausio 2 apie save oficialiai pranešė visiem skyriam ir spaudai. Be to, pranešė Brooklyno pašto įstaigai, kad visą Balf'o korespondenciją siūstų į Chicago. Bet pašto valdyba, neturėdama jokio pranešimo iš vietos (senosios C.V.-bos), iki šiol visą pašta tebesiunčia senu adresu.

Vasario 7 naujosios centro valdybos pirmininkė su sekretorium atvyko į Balf'o centro būstinę Brooklyne ir, visiem Balf'o tarnautojam stebint, susikrovė apie 3 lagaminus bylų ir išsivešė. Naujoji centro valdyba, neperėmusi centro įstaigos, pasidarė sau Balf'o antspaudą ir pranešė visiem bankam savo, kaip naujo savininko, adresą bei prisiūstė naujus parašus pinigams išsimti. Tokiu būdu uždarė visus kreditus senajai centro valdybai.

Kalbant Balf'o centro būstinės namo išlaikymo klausimu, turū stebėtis, kokiais duomenimis naujosios centro valdybos pirmininkė remiasi tvirtindama, jog namo išlaikymas Brooklyne duoda per metū \$2000 nuostolių (taip tvirtino savo pareiškime federaliniam teisme), o pastaruojū metu "Draugo" skiltyse savo duotam pasikalbėjime — ši suma pakilo net iki \$3000 nuostolių metam.

Teisybė yra tokia. 1968-70 laikotarpyje namas davė pelno per metus vidutiniškai per \$1000, už kuriuos Balfas turėjo reikalų vedėjo butą, raštinės patalpas,

NEWARK, N. J.

LB APYLINKĖS METINIS SUSIRINKIMAS

Švė. Trejybės parapijos salėj sausio 28 įvyko metinis LB apylinkės narių susirinkimas, sutraukęs netoli šimto dalyvių.

Malda ir įvadinū žodžiu susirinkimą pradėjo valdybos vicepirmininkas kun. Petras Totoraits (pirmininkas A.S. Trečio-kas dėl žmonos ligos susirinkime negalėjo dalyvauti). Susirinkimo pirmininku buvo paskviestas Kazys Trečio-kas, sekretore — Viltis Butvydienė.

Apylinkės darbų apžvalgą padarė valdybos sekretorius V. Vaitiekūnas. O 1972 kiekvienai apylinkėi buvo didelių darbų metai, nes reikia atsiminti, kad tik apylinkių atliekami darbai ant savo pečių neša įvairiausias rinkliavas, kongresus, tautinių šokių ir dainų šventes ir įvairiausių susibūrimus. Todėl neuostabu, kad šios apylinkės valdyba savo dešimtyje posėdžių turėjo aptarti daugiau kaip šimtinę įvairių atskirų klausimų. Jei apylinkės darbus matuoti pinigais, tai iš apylinkės įvairiem reikalom surinktu pinigų jos kasoj metų pabaigoj liko tik apie 10 proc. Visi kiti iškeliauo ten, kam jie buvo skirti,

AUKOS KULTŪROS ŽIDINIUI

10,000 dol.: Elena Mickelūnienė, R. Hill, N. Y., anksė. 1000.

500 dol.: R. Vildzius, Rizal, Filipinai, per dr. J. Kazicką.

Po 200 dol.: Petras Lanys, Elizabeth, N. J., anksė. 300; New Yorko Alta.

105 dol.: B. V. Sutkai, R. Hill, N. Y., anksė. 202 (buvo paskelbta B. V. Stukai).

Po 100 dol.: Vyr. Skaucūj Židiny Vilija, anksė. 225; J. B. Mikalauskai, R. Hill, N. Y., anksė. 260, pažad. 500; Ed. Karmazinas, Woodhaven, N. Y., anksė. 10; Salomėja Solomonas, Hartford, Conn. per dr. R. Saldaitienę.

Po 50 dol.: A. Bačinskas, W. Babylon, N. Y., anksė. 100; J. M. Owen, Augusta, Me., anksė. 100; H. Budres, Port Chester,

Michigano gubernatorius William G. Milliken Vasario 16-tos proga pasirašė atitinkamą proklamaciją, kurią Detroito lietuvių delegacijai įteikė gubernatoriaus pavaduotojas James Brickley. Iš k. Algis Zapareckas, Vincas Tamošiūnas, Rosita Biliūnaitė, gub. pav. J. Brickley, Elzbieta Paurazienė — delegacijos vadovė, Antanas Sukauskas, Regina Juškaitė, Vladas Selenis.

sandėlių su šildymu, šviesa, vandeniu ir švaros palaikymu. 1971-1972 laikotarpyje namas davė po \$900 pelno metam su tom pačiom sąlygom kaip praitytyje.

Dr. Eugenijus Noakas

Darbininko redakcija kreipėsi su klausimais kovo 14 ir į naujos centro valdybos pirmininkę p. M. Rudienę. Jos atsakymai pasiekė redakciją, kai šis Darbininko numeris jau buvo vežamas spaustuvėn. Su p. M. Rudienės atsakymais skaitytojus supažindinsime kitame numeryje.

neprisiliekt sau nieko nei už prakalbėtą telefoną, nei už pravažintą benzina bei sugaištą laiką.

Solidarumo įnašus apylinkėj susimokėjo tik 43 proc. narių, o jaunimo kongresui skirtą 1000 dol. kvotą apylinkė laimingai net pervirsijo (11 žmonių sudėjo net 76 proc. tos kvotos).

Ryšium su okupuotos Lietuvos 17,000 peticija ir Romo Kalandos gyvybės auka, kun. P. Totoraits pasistengė supažindinti Newarko arkivyskupą Boland su apylinkės valdybos raštu tuo reikalu, ir arkivyskupas paprašė visus jam priklausančius klebonus į birželio 17 ir 18 aukojamas mišias įtraukti ir sovietų engiamų lietuvių reikalą. Tas įvykis vedamuoju buvo paminėtas ir arkivyskupijos laikraštyje "The Advocate". Bė to, vyčių veikėjas Pranas Vaškias iš miesto burmistro išsiūpino birželio 15 paskelbti lietuvių gedulo diena.

Veiklai pagyvinti apylinkės valdyba praktikuoja įvairių dalykų, kaip kasmet dr. Rožės Šomkaitės rūpesčiu suorganizuojamą iškylą jos sodyboj, tam tikro amžiaus sulaukusių apylinkės narių pagerimą, apylinkės veikloj labiau pasireiškusių narių apdovanojimą gėlės žiedu ir pan.

N. J., anksė. 150, pažad. 300; Bronė Rimienė, Brooklyn, N. Y., anksė. 210; V. Vaškūnas, Brooklyn, N. Y., anksė. 451.

Po 25 dol.: G. R. Ridikai, R. Hill, N. Y., anksė. 20, pažad. 100; J. J. Brangaičiai, Bellersose, N. Y., anksė. 48, pažad. 100; Emilia Patrick, Milltown, N. J., per dr. R. Saldaitienę.

Po 20 dol.: L. Karmazinas, Woodhaven, N. Y., anksė. 100; Z.Z. Juriai, R. Hill, N. Y., anksė. 292; A. G. Šimukoniai, R. Hill, N. Y., anksė. 300.

Po 10 dol.: V. Butkys, Great Neck, N.Y., per S. Kudirkos šaulių kuopą, J. Vanagas, Woodhaven, N. Y., anksė. 60, pažad. 300; N. N. Kearny, N. J., anksė. 160; A. Katinas, Brooklyn, N. Y., anksė. 70, pažad. 100; J. Jankus, Brooklyn, N. Y., anksė. 120.

Laukiama aukų ne tik grynais pinigais, pasižadėjimais, bet ir užrašais testamentuose. Aukas siūsty:

BUILDING FUND
Franciscan Monastery
680 Bushwick Avenue
Brooklyn, N.Y. 11221

IŠ VISUR

— Romos radijo stoties Lietu- vai perduodamų programų laikas pakeistas. Programos perduodamos kas dieną po 15 minučių, pradedant 6:55 val. vak. Lietuvoje girdimos 70.55 m. bangomis 31.33-41.47. (E)

— Italų laikraščiai jautriai ir gausiai atsiliepia į įvykius sovietų okupuotoj Lietuvoj. Tai, pav., dėl Ričardo Truskausko, vieno iš 1972 gegužės mėn. demonstrantų, nuteisimo dešimčiai metų sunkiųjų darbų stovyklos pasisakė šie laikraščiai vien sausio 5: "Il Giornale d'Italia", "L'Adice", "Roma", "Il Messagero", "L'Unione Sarda", "Gazzetta del Sud", "La Nazione", "La Provincia", "Il Giornale di Vicenza", "Il Cittadino", "Messagero Veneto". Visi laikraščiai pabrėžė, kad buvęs nuteistas kaip 1972 gegužės Kauno demonstracijų dalyvis. (E)

— Antanas Mockapetris, neseniai pabėgęs iš okupuotos Lietuvos, kur šoko Rasos ansambly Kauno technikumė, dabar įsijungė į Clevelando tautinių šokių ansambly Grandinėle.

— Rochester, N. Y., Šv. Jurgio lietuvių parapijos salėj, balandžio 7, šeštadienį, 7:30 val. vak. įvyko Stasio Santvaro literatūros vakaras. Stasys Santvaras Lietuvos raštinij yra išėjęs ilgą kelią ir palikęs jame giliai įmintas pėdas. Jis pats skaitys savo poezijos ir dramos ištraukų. Vyresnioji karta tikrai atsimeina jo žvejus ir Kaimynus, kurie su dideliu pasisekimu ir ilgai ėjo Kauno valstybiniame dramos teatre. Be to, jis dar turi dramų ir rankraščiuose, iš kurių keletą ištraukų irgi paskaitys.

— Kazys Tautkus, LB Melrose Parko apylinkės Talkos Lietuvai komisijos nuoširdus darbuotojas, laiškas kreipėsi į abu Illinois valstybės JAV senatorius dėl senatui tvirtinti pateiktos JAV—Sovietų Sąjungos prekybos sutarties. Į lietuvių interesus atkietai nusakantį K. Tautkaus laišką sen. Charles Percy atsakė laiškū, kuriame (!) dėkoja už rūpestį Rusijos žydais (K. Tautkaus laiške žydai specialiai nebuvo minimi) ir, nė vienu žodžiu Lietuvos neminėdamas, prašo ir toliau darbuotis sovietų žydų gerovei. Sen. Adlai E. Stevenson III K. Tautkaus kreipimąsi teisingai suprato. "Mes visi žinome Pabaltijo žmonių kančias nuo tos tamsios dienos, kada nepriklausomybė buvo atimta iš šių valstybių, ir tikimės, kad laisvės diena yra netoli. Aš dešiu pastangas, kad pasitarimuose dalyvaujį atstovai turėtų galvoje Pabaltijo gyventojus ir stengtųsi kiek galima palengvinti jų vargus".

— Lietuviškos vestuvės, statomos tautinių šokių grupės Grandies, vadovaujamos Irenos Smieliauskienės, įvyks balandžio 1, sekmadienį, Chicagoj, Jaunimo centre.

— Australijos lietuvių fondui vadovauja irm. J. Meiliūnas, Vl. Jakutis, Ig. Alekna, A. Mikaila, A. Zubras.

— Notre Dame, Ind., universitete veikia Lietuvos išlaisvinimo frontas. Klubas buvo suruošęs lietuvių tautodailės parodą. S. Lutkus tapo universiteto dienraščio vyriausiu redaktorium. Planuoja informuoti universiteto profesorius ir studentus apie Lietuvą. Mykolas Paulius yra vyriausias N.D.U. metinės knygos "The Dome" redaktorius. Jis paskyrė visą puslapį lietuvių klubui.

— Nauji Darbininko skaitytojai: J. Batus, Lake Park, Fla., E. Budreikienė, Bronx, N. Y., A. Ziepa, Vokietija, J. Stulgys, Chicago, Ill., J. Mickevičius, Vokietija, F. Valys, Vancouver, B.C., P. Cidas, Oakland, Calif. Kitiem užsakė: L. Baltrušaitienė, Chicago, Ill. — dukrai Karlei, Glendale, Calif., A. Masilionis, Cleveland, Ohio — A. Baltrušaitytei, Toronto, Ont., Canada. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Naujiem skaitytojam Darbininko prenumerata pirmiem metam tik 7 dol.

Simonas Kontrimas Vokietijoje 1948 m.

Šį kartą Trijų Lietuvos Prezidentų medaliu ir adresu buvo apdovanotas Simonas Kontrimas, idėjęs daug darbo apylinkėi atnaujinti, sudaręs jos narių sąrašą ir savo darbu bei auka parėmęs kiekvieną lietuvišką reikalą.

Susirinkę padėkojo valdybai už atliktus darbus ir paprašė ją dar vieną kadenciją su tokiu pat atsidėjimu darbą tęsti. Valdybos nariai sutiko pasilikti. Tokiu būdu ir toliau lieka pirmininku — Albinas S. Trečio-kas, vicepirm. — kun. Petras Totoraits, iždininke — dr. Rožė Šomkaitė, sekretoriumi — Vytautas Vaitiekūnas, nariu jaunimo reikalom — Viktoras Jokūbaitis. Kontrolės komisija sutiko pasilikti taip pat ta pati — Jadvyga Baltrušaitienė, Vincas Butvydas ir Kazimieras Šipaila.

Susirinkimui pasibaigus, apygardos tautinių šokių grupė, vadovaujama Birutės Vaičiūnaitės, pašoko kelis tautinius šokius, o Rūta Raudytė pagrojo akordeonu. Vėliau dalyviai buvo pavaišinti kava, sumuštiniais, šaltiena ir pyragaičiais.

K.J.

— Aktorė Julija Cijūnėlienė ruošia linksimą ir įdomią programą Lemonto lituanistinės mokyklos pavasario baliui gegužės 5. Baliaus stalų rezervacijas tvarko mokyklos tėvų komiteto nariai Vytautas Šoliūnas (telefon. 257-6739) ir Antanas Šakalys (telefon. 325-3676).

Naują dokumentingą knygą Vliko pastangomis ir Tautos Fondo lėšomis išleido Robert Speller leidykla New York'e. Tai dr. Bronio J. Kaslo redaguota knyga "THE USSR-GERMAN AGGRESSION AGAINST LITHUANIA". Didelio formato 543 psl. knygoj dokumentai nušviečia komunistų ir nacių sandėrį, privedusį prie Lietuvos nepriklausomybės sužlugdymo. Kaina 15 dol. Gaunama ir Darbininko administracijoj.

APIE KONGRESĄ MELBOURNE

(atkelta iš 1 psl.)

siją. Antras neišdildomas iš ten įspūdis — masinis posėdis, kur kalbėta visokiom kalbom ir kur man teko prabilti lietuviškai su pabaigos žodžiais vengriškai. Tai kėlė vengram entuziazmą, o kalbėtoji ovacijas. Barcelonoj suvažiavo iš viso pasaulio gausybė katalikų, moraliai paremdami tada izoliuotą ir niekinamą ispanų tautą. Įspūdingiausia ten buvo, kai stadione buvo šventinami 900 ispanų kunigų. Rio de Janeiro buvo milijoninė procesija. Tik vyrų mišiose buvo 400,000 vienu vyrų — 100 kunigų jiem Komuniją dalino visą valandą. Procesijoje dalyvavo ir vyriausybė su milijonine minia. Melbourne nieko panašaus. Įvažiavęs į Melbourną, neįjautė, kad čia yra kongresas. Popiežiaus vėliavos niekur nebuvo — jei bent prie bažnyčių. Bet tų bažnyčių ne kažin kiek — apie 30 milijoniniame mieste. Toks buvo įspūdis, kad miestas nebuvo pasiruošęs kongreso priimti.

— Gal tai buvo dėl to, kad tai protestantų kraštas?

— Taip ir yra. N. Cath. Register laikraštį radau Baker, jėzuito, vertinimą: esą kongresas buvo "blankus"; prieš tai rengėjai tarėsi su protestantais, o šie statę sąlygą — nedaryti procesijos per miestą su Švenčiausiu. Tokios procesijos ir nebuvo. Kongreso dienos buvo padalytos į tautybių, profesijų posėdžius, išmėtytus po visą miestą. Ir lietuviškoje dalyje svarbiausia buvo mišios įvairiom intencijom — už kenčiančių Lietuvažių, už Bažnyčių sujungimą ir t.t. Išsiskyrė tas minėtasis religinis koncertas.

— Ar buvo jausti vedamoji šio kongreso mintis — religinė, socialinė ar moralinė — kuria būtų išamoniinti visi kongreso dalyviai ir pagal kurią jie veikty gyvenimą iki kito kongreso, kad kongresas iš tikrųjų virstų formuojamąja jėga?

— Kongreso vedamoji mintis buvo išreikšta popiežiaus Pauliaus VI iš Evangelijos paimtais žodžiais: "Mylėkite vienas kitą, kaip aš jus mylėjau". Tie žodžiai buvo popiežiaus laiške, kurį skaitė Baltimorės kardinolas Lawrence Shehan, atstovavęs popiežiui šiame kongrese. Tai buvo ekumeninė mintis. Buvo kreipiamas dėmesys į kitas religijas. Rengėjų mintis buvo anas religijas priartinti prie katalikų, anot popiežiaus laiško, užgydant tai, kas mus skiria.

Jei eucharistinio kongreso didžioji prasmė sutelkti mintis į Eucharistiją, tai šios idėjos masė nebuvo perduota.

— Ar kitų religijų atstovai kongrese dalyvavo?

— Labai mažai. Daugiau dalyvavo anglikonų. Vienas kitas iš anglikonų gražiai pasirodė, bet ne kiti protestantai.

— Ar nesiperša tad įspūdis, kad ta tiesiamoji kitų religijų išpažintojam ranka nebuvo paimita?

— Taip. Man toks įspūdis ir yra.

— Ekumeninė vienybė turėtų reikšti vienybę ne tik su kitų tikėjimų tikinčiaisiais, bet ir su tais tikinčiaisiais, kurie neturi

tikėjimo laisvės. Ar buvo kongrese pareikšta vienybė su pavergtų tautų tikinčiaisiais?

— Buvo tai jausti. Vienas posėdis buvo pavadintas "mažumų posėdis". Ten buvo minima persekiojamoji Bažnyčia.

Baigdamas prelatas vėl grįžo prie lietuvių — jų pasirodymas, prelato vertinimu, Melbourne buvo gražiausias iš visų kitų kongresų. Vietos spauda lietuvius minėjo.

Porą kartų prelatas aplankė lietuvius ir ne kongrese — Sydnejuje ir Melbourne. Kalbėjo apie laisvinimo reikalus, kun. Martinkus apie šalpą. Rado juos ištikimus Lietuvos laisvės minčiai kaip ir anksčiau, kaip ir Amerikoje. Padarumstęs juos tik nepriklausomybės minėjime vieno kalbėtojo siūlymas nekaltėti apie nepriklausomybę, o teikalauti satelitinio statuso. Teiravosi, ar tokių nuomonių neiškyla Amerikoje; teiravosi apie Altos ir Bendruomenės santykius. Išsikalbėti su jais buvo labai naudinga.

Kelionės metu prelatas pajutęs ir, ką reiškia kitur dolerio nuvertinimas — kelionės išlaidose doleris tebuvo vertas 70 cn.

BALTIMORĖS ŽINIOS

Lietuvių posto 154 padėjėjas ir posto legionieriai kovo 24 surengė pietus veteranams iš Perry Point veteranų ligoninės. Svečius jie pavaišino Lietuvių svetainės klevų kambaryje. Veteranai, praleidę kelias malonias valandas, vėl grįžo į ligoninę.

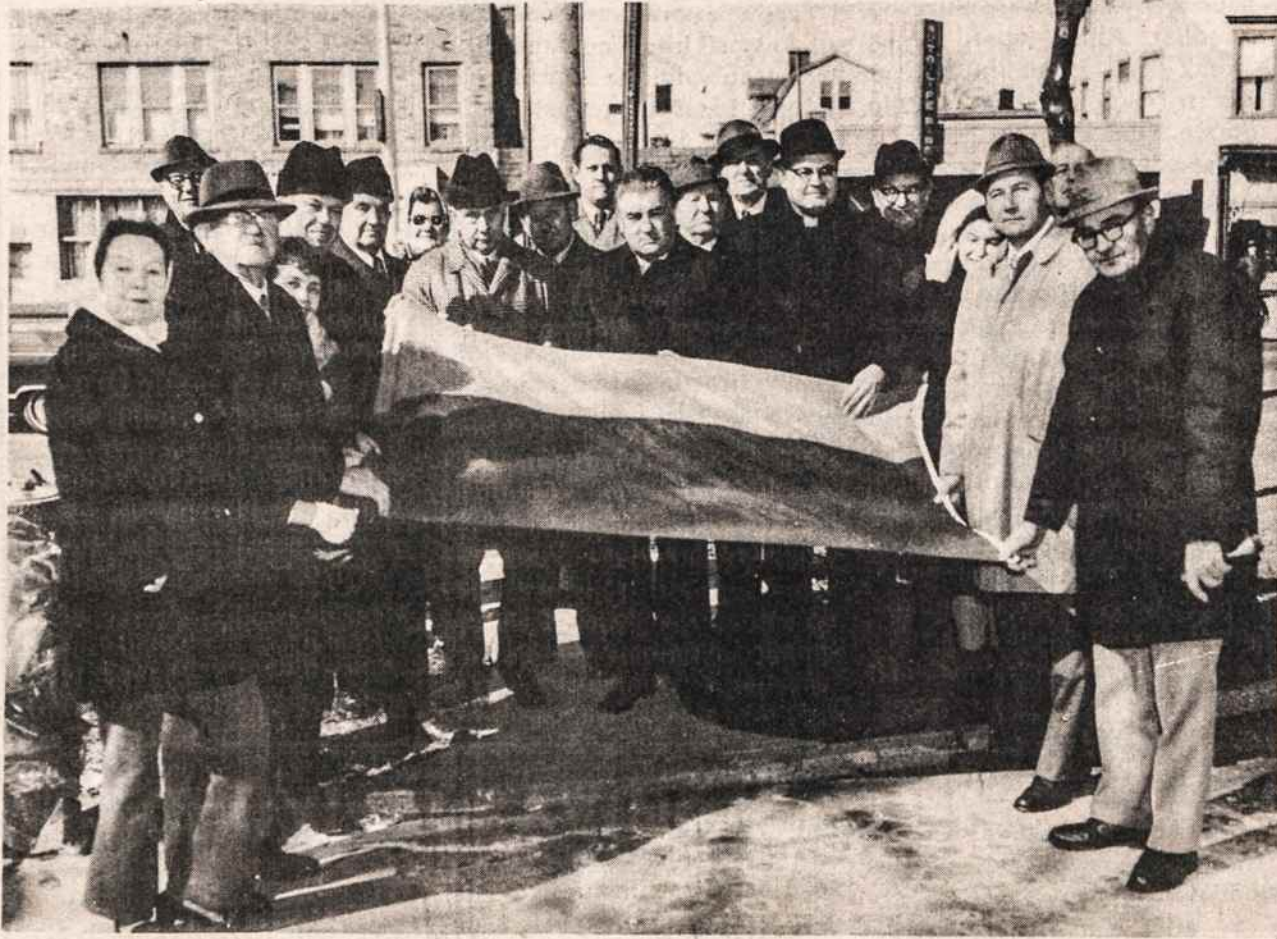
Šv. Alfonso suaugusių klubas savo metinius pusryčius turėjo kovo 25, sekmadienį. Pirmą visą dalyvavo 8:30 v. mišiose, kurias aukėjo prel. L. Mendelis. Po mišių visi susirinko gražiam Caesar's restorane Saratoga gatvėj. Ten jie ne tik pavalgė pusryčius, bet ir aptarė ateities veiklą.

Šv. Kazimiero seselių rėmėjų Baltimorės skyrius balandžio 1 Šv. Alfonso mokyklos salėj rengia pietus. Pradžią 1 val., baigsis 5 v. Visi kviečiami dalyvauti ir tuo paremti seselių darbą mūsų kolonijoj. Visas pelnas skiriamas seselėm.

Vakarienę ir šokius rengia lietuvių posto padėjėjos balandžio 7, šeštadienį, lietuvių svetainės didžiojo salėj. Pradžią 8 v.v. Bilietų iš anksto galima gauti pas nars. Šokiam gros geras orkestras. Visi kviečiami dalyvauti.

Dainos, vyrų choro, pirmas pavasario koncertas bus balandžio 28, per Atvelykį, šeštadienį, 7:30 v.v. Lietuvių svetainės didžiojo salėj. Choras kviečia visus atsilankyti ir pasiklausyti gražių dainų.

Jonas Obelinis

Kearny, N. J., vasario 18 prie miesto rūmų buvo iškelta lietuviška vėliava. Nuotraukoje — vėliavą laiko susirinkusių lietuvių grupė.

KEARNY, N.J.

Plevėsavo Lietuvos vėliava Vasario Šešioliktoji, kad ir kukliai, bet kasmet čia minima. Šiemet ji paminėta vasario 18, sekmadienį. Tąja intencija klebonas kun. D. Pocius aukėjo lietuviškas mišias ir pasakė pritaikytą pamokslą.

Po pamaldų buvo sugiedotas Lietuvos himnas. Padėtas vainikas prie tautinio kryžiaus šventoriuj.

Tą sekmadienį suplevėsavo ir Lietuvos trispalvė. Kartu su JAV vėliava čia plevėsavo miesto rūmų aikštėj visą savaitę ir priminė kitataučiam, jovi ir čia esama lietuvių, kovojančių dėl savo teisių ir savo tėvų bei protėvių žemės. Tai išryškino ir specialio miesto burmistro Anthony J. Cavalier rezoliucija, skelbianti Lietuvos atstatymo 55 metų sukaktį.

Vietos amerikiečių laikraštis Observer vasario 22 pirmame puslapy išspausdino nuotrauką iškilmių dalyvių, laikančių rankose Lietuvos vėliavą, prieš pakeliant ją miesto rūmų aikštėj.

Lietuvių Bendruomenės Kearny-Harrison apylinkės vadovybė (pirm. J. Vaičekus ir sekr. dr. St. Skripkus) rūpinosi visais minėjimo reikalais, palaikydami ryšį su parapijos klebonu kun. nį, 7:30 v.v. Lietuvių svetainės didžiojo salėj. Choras kviečia visus atsilankyti ir pasiklausyti gražių dainų.

D. Pocius ir miesto tarybininku advokatu Jack Salvest.

Rinkliavą Lietuvos laisvinimo reikalui jau vykdo apylinkės pirmininkas Jonas Vaičekus.

Parapija

Rūpesčių ir darbo daug, — pareiškė, besukubėdamas susirinkimam, klebonas kun. D. Pocius. Tų rūpesčių vis gausėja. Mokykla, kuri veikia jau su aštuoniais skyriais, pareikalauja didelio dėmesio ir išlaidų. Pusė parapijos pajamų nuteka išlaikyti mokyklai. Didelė paspartis yra bingo lošimai, kurie čia, parapijos salėj, vyksta kas ketvirtadienis. Jiem vykdyti reikia darbo jėgos, savanorių, pasišventėlių, o tokių sunku rasti.

Bažnyčia pamaldų metu sekmadieniais beveik pilnutėlė. Netruksta žmonių ir per sumą, kuri laikoma 10 val. lietuviškai. Dar tebeskamba čia "Pulkim ant kelių" ir kitos lietuviškos giesmės.

Didelė dalis parapiečių jau yra kitataučiai. Tačiau šaknys dar tebėra lietuviškos, gana plačiai išsiraizgiusios po parapiją. Parapiečiai tebėra vieningi, kaip ir praityje. Svarbiem reikalom nesigailima aukų. Tai rudo ir kalėdinė rinkliava, kuri prašoko visas lig šiol buvusias.

Šiuo metu parapijos vadovybė rūpinasi parapiečių vakariene, kuri ruošama kovo 11, sekmadienį, Lietuvių Katalikų Bendruomenės Centro salėj. Norima parapiečiam duoti progos labiau suartėti, pabendrauti, pasidalinti įspūdžiais, kartu susipažįstant su tolimes-

niais parapijos uždaviniais bei rūpesčiais.

Vienas iš svarbių parapijos rūpesčių yra Švento Vardo Draugijos narių bendra komuni- ja ir iškilmingi pusryčiai, ruošiami Verbų sekmadienį, balandžio 15. Ši vyrų šventė yra tradicinė; ji šioj parapijoj praktikuojama nuo 1917. Šventė bus pajvairinta kalbomis, meline dalim ir t.t.

J. Mėl.

WORCESTER, MASS.

Šeštadieninės mokyklos tėvų komitetas balandžio 1, sekmadienį, 1 val. popiet Maironio Parke rengia pietus. Programą atliks šios mokyklos jaunimas. Pelnas skiriamas šeštadieninei mokyklai remti. Tėvų komitetas visus kviečia atsilankyti ir įvertinti jaunųjų pastangas.

Worcesterio skautai ir skautės kiekvienais metais Verbų sekmadienį rengia Kaziuko mugę. Šiemet ji įvyks balandžio 15. Pradžią 12 val. su pietumis, kuriuos ruošia skautų tėvų komitetas. "Nevėžio" tunto skautai rankdarbius gamino ištisus metus. Dabar bus gera proga pasi- džiaugti skautų darbštumu ir įsigyti jų darbelių. Skautės aprūpins gintarais, audiniais, kepiniiais. Paukštyčių draugovė suvaidins "Rudnosiuoką". Įėjimas į mugę visiem laisvas.

Rekolekcijos Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioj prasidės balandžio 9 vakarą. Baigsis Verbų sekmadienį.

J.M.

iš VISUR

— Lietuvių Rašytojų Draugijos premijos komisija sudaryta Washingtono (D.C.) apylinkėj. Į komisiją įeina Antanas Vaičiulaitis, Alfonsas Nyka Niliūnas, Jurgis Blekaitis, Arvydas Barzdukas ir Juozas Laučka. Jie vertins 1972 pasirodžiusias literatūrines knygas. Premijos mectenatas — Lietuvių Fondas, kasmet skiria po 1000 dol. Premijos įteikimas numatomas Washingtone Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimo metu. Tuo pačiu laiku organizuojamas visuotinis lietuvių rašytojų suvažiavimas ir literatūros vakaras.

— Toronto, Ont., Priskėlimo parapijos kredito kooperatyvo dešimties metų veiklos svarbesni duomenys: narių skaičius pakilo iki 2,294. Aktyvas-balansas siekia 5,113,613 dol. Nariam išduota paskolų 8,674,339 dol. Nariam išmokėta palūkanų ir dividendų 1,100,592 dol. Nariam gavo draudos 72,508 dol., lietuviškom organizacijom paaukota 23,200 dol., atsargos kapitalas išaugo iki 169,815 dol.

— J. Karpus, čia gimęs ir augęs lietuvis, uoliai skaito Darbininką, nes ir jo žmona lietuviškos kilmės. Jis yra vienas iš savininkų didžiulės kilimų krautuovės "Rainbow decoration center", 386 Third Avenue, tarp 27 ir 28 St., New York, N. Y. 10015. Tel. 685-0255. Ji mieliai patarnaus lietuviams, gi krautuovėj didelis kilimų pasirinkimas.

— Australijos lietuvių fondo valdybą sudaro: Ig. Alekna, V. Jakutis, J. Meiliūnas, A. Mikaila ir A. Zubras.

— Cleveland, Ohio, moksleivių ateitininkų Maironio kuopa kovo 3 lankėsi miesto arenoj, kur pamatė Ice Follies spektaklį. Moksleiviai pasigrožėjo meistrišku čiuožimu, komiškais pasirodymais ir gražia muzika. Moksleiviai pageidautų ir daugiau panašių išvykų. Išvyką lydėjo kuopos globėjas R. Bridzius ir pirm. Marius Laniauskas.

UŽSAKYKITE DABAR GERIAUSIĄ DOVANĄ I LIETUVĄ SPECIALŲS RUBLIŲ PAŽYMĖJIMAI
Intertrade Express Corp. taip Jums pirma pasakė, ir Jūsų giminės tai pripažįsta.
Su specialiais rublių pažymėjimais Jūsų giminės gali įsigyti, ką tik nori, už dalelę reguliarios kainos.
Tai yra panašu, lyg kad eitumėte į krautuovę su 100 dolerių ir gautumėte prekių už 200 dol., 300 dol. ar net už daugiau. Specialūs rublių pažymėjimai taip pat gali būti iškeisti į reguliarius rublius, naudojantis aukščiausiais tarifais.

Pilnai garantuota, pilnai apdrausta
Tik Intertrade Express Corp. patarnauja jums ko geriausiai
Pažymėjimai pristatomi Jūsų giminėms maždaug per 3 savaites. Vieno specialaus rublio vertė 2.60 dol. Ši vertė yra galutinė. Jokių kitų primokėjimų. Galite siųsti bet kokią sumą.
Prašykite mūsų nemokamo iliustruoto katalogo
Užsakykite dabar
UŽSAKYKITE TIK PER INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd St. Fifth Floor
New York, N. Y. 10010
Tel. 982-1530
LABAI SVARBU AUTOMOBILIAI
Tik trumpam laikui Greičiausias pristatymas
MOSKVITCH 412 IE \$3570.00
Export Model
MOSKVITCH 408 IE \$3285.00
ZHIGULI VAZ 2101 \$3520.00
ZAPOROZHETS ZAZ 968 \$2250.00

Prašykite mūsų specialaus biuletenio su automobilių paveikslais

Apartmentai Naudoti drabužiai
Prašykite mūsų specialaus biuletenio
Šioje prekyboje mes turime 23 metų patirtį ir daug tūkstančių patenkintų klientų!

Julius Paknis, Chairman of the Board

Dr. Jokūbas Stukas, President

SCHUYLER SAVINGS

AND

Loan Association of Kearny, New Jersey

24 Davis Ave., Kearny, N. J. 07032
Phone: 991-0001; 991-7260

MOKA

Savings Certificate 2 years Minimum \$10,000 6%	Regular Savings Accounts 5%
--	--------------------------------

Nuo įdėjimo dienos kas ketvirtis metų priskaltomi nuošimčiai. Taupymo indėlai apdrausti ligi \$20,000.00

The FEDERAL SAVINGS and LOAN INSURANCE CORP., WASHINGTON, D.C.

DARBO VALANDOS: Pirmadienis-ketvirtadienis nuo 9 v. ryto ligi 3 v. p.p. Penktadienis — 9 val. ryto ligi 7 val. vak.

TURTAS (ASSETS) 7,750,000.00

Draugija lietuvių įkurta ir veikia nuo 1924 metų. Jos vadovybė ir dabar lietuvių rankose. Su tarnautojais galima susikalbėti ir kitomis kalbomis

Direktorai: Joseph M. Belza, Edmund Bennett, John A. Condon, George Katilus, Jr., Frank Gelenitis, Esq., Stephen A. Mickewich, M.D., John D. Nakrosis, A.I.A., Walter Plikaitis, John J. Salvest, Esq.

John A. Condon
Exec. Mgr.

Telsių Patariniai:
Frank P. Gelenitis ir
John J. Salvest

Lawrence G. Moskal
Ass't Mgr.

LIETUVIŠKOJI SKAUTIJA

(atkelta iš 8 psl.)

LS vajuos komitetui, prisijusdami adresus tokių asmenų, į kuriuos verta kreiptis LS reikalais. Prašom pridėti, kaip juos kontaktuoti.

Tačiau LS vajuos negalės pasitenkinti tuo, kad bus surinkta tiek ir tiek adresų.

LS vajuos komitetui davus signalą, patį vaju — ieškoti mecenatų, garbės leidejų bei aukotojų, rinkti iš anksto prenumeratas ir visais kitais būdais prisidėti — vietovėse — rajonuose, tuntuose-vietininkijose, vienuose ir t.t. — teks vykdyti visiem vadovam-ėm. Tai labai didelis, labai svarbus ir visų su- telktinis darbas!

A.S.

NAUJAUSIOS PLOKŠTELĖS

Gina Čapkauskienė dainuoja. Stereo. Pirmoji pusė: Lakštingalė — A. Kačanauskas, Oi nėra niekur — K. V. Banaičio, Už balto stalo sėdėjau — K. V. Banaičio, Oi, tu, kregždute — G. Gudauskienės, Šauksmas — B. Budriūno, Lakštingalės giesmė — V. Kuprevičiaus, Gėlės iš šieno — V. Jakubėno. Antroji pusė: Viliojanti peteliškė — A. Campra, Lakštingala ir rožės — C. S. Saint-Saens, Be tavo meilės — M. Sandoval, Vyturelio daina — H. R. Bishop, Solveigos daina — E. Grieg, Mėlynasis Dunojus — J. Strauss. Stereo. Kaina 6 dol.

"Kokiais keliais aš keliauju..." Dainuoja Vokietijos lietuvių jaunimo kvintetas "Baltija", kuris tiek daug pasisekimo sulaukė pereiną vasarą jaunimo kongreso proga koncertuodamas Chicagoy talentų vakare ir kongreso uždarymo metu Toronte. Plokštelė kvintetą palydi Neo-Lithuanų orkestras. Įdainuota: Kokiais keliais bekeiliauju, Karių daina, Kauno gimnazistų valsas, Užstalės daina, Vyrai prie jūros, Batukai, Pilkais keliais, Mėlynos akys, Dobiluos, Kai pamaciau aš ją, Oi neverk motinėle. Stereo, kaina 6 dol.

Ziburėlis, lengvos muzikos dainos: Ziburėlis, Senbernio daina, Išdykėlės, Kodėl?, Mano laikas, Knyga, Polka, Senas skerdžius, Šaukiu tave, Jūros laiskai, Negerki trečios, Baltasis intermezzo, Gera, Medžiotojų maršas. Dainuoja solistai su orkestrais. Stereo 6 dol.

Oi, toli, toli. Philadelphiajos lietuvių choro "Viltis" įdainuotos dainos: Oi, kad išauštų, Mergužele, lelijėle, Einu per kiemą, Pavasaris, Oi, toli, toli, Atsiveikininimas su giria, Dobilėlis, Nei vėjas pučia, Vilties daina, Meno daina, Laukiu vis, Lietuvos šviesos keliu (B. Budriūno kantata). Stereo, 6 dol. Galima naudoti ir mono.

Anoj pusėj Nemunėlio. Lietuvo įdainuota dainos, duetai ir solo: Aš artojas, Dobiluos, Atnešk padangę gryną, Lietuviui dulkant, O dalele tu mano, Ruginom nubėgs, Medžiotojo dainelė, Oi užklokiet vartelius, Gėsta žaras, Parugy, Ant kalno karklai ir Anoj pusėj Nemunėlio. Stereo 5 dol.

Akvarėlė. Lietuviškos lengvos muzikos rinkinys: Akvarėlė, Žalioji banga, Dar nežinia, Tu man brangiausia, Motociklų pirkėjas, Rokas, Oi, oi, oi, Polka, Skamba turistų daina, Sūnus paklydėlis, Mažasis šeikas, Rytas be šešėlio, Daina apie Kauną, Jūreivių valsas, Klarnetų polka. Dainuoja choras, solistai ir duetai. Stereo, 6 dol.

Lietuvių kompozitorių solo dainos. Išpildo sopranas Birutė Kemežaitė su Romos simfoniniu orkestru: Sapnas apie šiaurę, Karvelėli, Išdykęs rudėnėli, Benamių daina, Dukružėlė, Vakaras, Nemunėli, Ne margi sakalėliai, Klajūnui, Na, tai kas, Rugiagėlės ir Dainos, muzika ir gėlės. Mono 6 dol.

Pranašė Didis. Tėviškės Lietuvių Evangelikų Liuteronų parapijos choro giesmės: Kantata-Pranašė Didis; Visa, kas gyva, garbina Jį; Nuo pavasario dvelkimo; Vakarinė liaudies giesmė; Išstremtųjų giesmė ir Tiesos Dvasia. Mono 5 dol.

Sol. Antanas Kučingis su orkestru dainuoja: Kur lygūs laukai, Oi žinau, žinau, Dar nepa-keitinau, Tyliai, tyliai Nemunėlis teka. "Jūra" — simfoninė

poema, Svajonėlė (kanklių ansamblis), Blusa, operų arijos: Don Zuanas, Eugenijus Onieginas ir Pagrobimas iš Seralio. Stereo 6 dol.

Labą Ryta. New Yorko lietuvių vyrų choro "Perkūnas" įdainuotos dainos: Ramovėnų maršas, Tykus buvo vakarėlis, Nurimk, sesut, Vienuma, Alutis, Naktis graži, Karo žygio daina, Dainelė apie gaidelį, Daina, daina, Pražydo jazminai, Jau pravertos dvaro stonios, Lopšinė, Labą rytą, Baltos gėlės, Balnok, tėveli, Piliakalnis. Stereo, 6 dol. Galima naudoti ir mono.

Prisiuntimui pridėdama 50 c. Gaunamos Darbininko administracijoje.

NAUJAUSIOS KNYGOS

— Vacio Kavaliūno "Aidai ir šešėliai", Premijuotas romanas. 5 dol.

— A. Musteikio "Kiauros rieškučios". Romanas. Kaina 4.50 dol.

— Ados Karvelytės "Ne tle varpai", lyrika. Kaina 2 dol.

— Aloyzo Barono "Abraomas ir sūnus". Premijuotas romanas. Kaina 4.50 dol.

— Kipro Bielino "Čana to jungo", 5 dol.

— Kazys Pakštas, prof. J. Eretos parašyta monografija. Minkštais viršeliais 10 dol, kietais — 12 dol. Išleido L. K. Mokslo Akademija Romoj.

— Prano Naujokaičio "Pasisejau žalią rūtą". Romanas. Kaina 4 dol.

— Didysis jo nuotykis — Prof. J. Eretos tarnyboje Lietuvoje. Kolektyvinis veikalas, redaguotas prof. J. Brazaičio. Kaina 5 dol.

— M. Raišupio "Dabarties kankiniai". Lietuvos dvasininkų aukos rusų okupacijoj. Kaina 10 dol.

— Jurgis Krasnickas, 50 m. mirties sukakčiai paminėti. Red. V. Liulevičius. Kaina 4 dol.

— V. Čiziūno "Šeima tautinė bendruomenė". Kaina 1.50 dol.

— Lietuvos spalvotas žemėlapis. Sulankstomas. 30x42. Kaina 3 dol.

— Fausto Kiršos "Palikimas". Eilėraščių rinktinė. Didelio formato, 318 psl. Kaina 6 dol.

Vardinių, gimtadienio, velykinių kortelių su lietuviškais sveikinimais gaunama Darbininko administracijoje. Kortelių yra dviejų kainų: po 20 ir po 25 c. kiekviena, įskaitant ir persiuntimą.

— Geriausia dovana — metinė Darbininko prenumerata. Jei įsų draugų ir pažįstamų tarpe kas nors dar neskaito Darbininko, tai kaip dovana jį užsakykite. Naujienų skaitytojam pirmųjų metų prenumerata tik 7 dol.

Introduction to Modern Lithuanian. Puikus lietuvių kalbos vadovas su 40 pamokų, gramatikos priedu, skaitymais ir žodynėliais. Tekstas ir paaiškinimai anglų kalba. Nemo-kantiem ar nedaug mokantiem lietuviškai — puiki galimybė išmokyti. Parengė L. Dambriūnas, A. Klimas ir W.R. Schmalstieg. Išleido lietuviai pranciškoniai Brooklyne. 479 psl., kietais viršeliais. Kaina 8 dol.

DARBININKAS
910 Willoughby Ave.
Brooklyn, N. Y. 11221

Lietuviška trispalvė vėliavėlė gaunama už 75 c., su pastatymo kaladėle (baze) už 1 dol. Lietuviška ir JV vėliavėlės su pastatymo kaladėle — 1.50 dol. Didesnį skaičių užsisakant duodama nuolaida. Persiuntimo išlaidom pridėdama 50 c. Kreiptis į Darbininko administraciją, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos išleistas 3 spalvų ženklinis Lietuvos okupacijai priminti. Ženkliniai lipinai ant vokų. 100 ženklinių už 1 dol. Platintojam nuolaida. Kreiptis: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y., 11221.

Valgių gaminimas. Virš 500 psl. knyga, kurioje randama visų lietuviškų valgių ir kepsnių patiekalai. Parašyta įgudusių autoriu. Knygos kaina su persiuntimu 8 dol.

ŠACHMATAI

Veda Kazys Merklys

— Budapesto jubiliejinį šimtmečio turnyrą laimėjo Sovietų didmeistris E. Geller, surinkęs 10 1/2 taško iš 15 galimų. Antroju baigė A. Karpov 9 1/2, vengras Adorjan, čekas Hort ir Vaganian (Sov.) po 8 1/2 taško.

— Tallino 73 tarptautiniame turnyre pirmavo rygtietis didmeistris M. Tal, aštuntame rate įveikęs čeką Pršybila ir pelnęs 7 tš., po jo sekė estas Paul Keres 6 tš., toliau buv. pasaulio čempionas Spaskis ir Polugajevskij po 5 1/2 tš., maskvietis Bronšteinas ir estas Neį po 5 tš.

— Bostono tarptubinėse kovose 9 mūsų šachmatininkai rungsis su Johnson ekipa iš Cambridge, Mass. Iš keturių užbaigtų partijų Cambridge pirmavo su 2 1/2-1 1/2 tš. Mums pustaškį pelnijo Kazys Merkis ir pilną tašką Saulius Girmius. Kovo 23 antrą kartą mūsiškiai rungsis prieš tą pačią Johnson komandą iš Cambridge.

— Europos komandinių pirmenybių baigimins ratas įvyks liepos 6-13, Anglijoj. Pirmą kartą į baigimines Europos p-bes kvalifikavosi Anglijos komanda, įveikusi Olandiją 9-7, ir Šveicarijos komanda, kuriai pirmumas buvo suteiktas iš rungtynių prieš Ispaniją, pasibaigusių lygiomis 8-8, tačiau lemė anks-tesnių lentų laimėjimai.

— Talino tarptautiniame turnyre po 14-kos ratų tebe pirmavo rygtietis didmeistris M. Talis, turėjęs 11 taškų ir vieną nebaigtą. Prieš tai atidėtoji partijoj jis įveikė estų didmeistrį Keresą. Maskvietis Polugajevskis turėjo 8 1/2 ir dvi nebaigtas. Po 8 1/2 tš. surinko buv. pasaulio čempionas Spaskis ir Bronšteinas.

— Kapablankos atminimo turnyre, Kuboje, po 14 ratų pirmavo Rytų Vokietijos didmeistris W. Uhlmann 11 1/2 t. Maskvietis Smyslovas 11 t. ir olandas Donner 10 tš.

— Rytų apygardos šachmatų p-bes įvyks balandžio 7-8, Elizabeth, N. J. Šios varžybos vyks sutrumpintu laiku, šveicarų sistema, penkių ratų. Iš jų bus investuoti vyrų, jaunių ir komandiniai nugalėtojai, įskaitant 3 geriausių žaidėjų pasėkmės.

Highland Park, 5 room apartment, private house. Adults only. 827-6750

Vai, lėkite dainos, Vyčių choro Chirgajoj įdainuotos dainos: Parveski, Viešpatie, Oi, toli, toli, Tekėjo saulelė, Narsuolių daina, Įsisodinčiau, Klevelis, Ūdrio daina, Saulelė raudona, Naujienos, Gegutėlė, Kad galėčiau, Laisvės daina, Rugiagėlės, Mergužėlė, lelijėle, Saulelė nusileido, Valio, dalgeli. Stereo. Kaina 5 dol.

WHITE HILL HAVEN
Catskills Senior Citizen Hotel
\$85 Week Semi Private \$100 week private. For Ambulatory Adults. Year Around Call: 914 434-3444

BLUE RIBBON REALTY REALTORS (201) 244-7800
TIRED OF THE SMOKEY CITY?
Ocean County, with its Clean Fresh Air, might be considered the last "Fresh Air County" on the Eastern Seaboard! Think Ocean County, N.J. Think Blue Ribbon Realty!
\$29,900. Boating Buys — Now hear this magnificent — Green Island Ranch, on a wide lagoon with dock just a stone's throw from the Bay and a must see! Captain sized bedrooms, ultra modern eat-in kitchen, cathedral ceilings and a place for the family car or boat! Don't let the barnacles grow under your feet — Come in and see this outstanding Home — TODAY!
TOM'S RIVER.
For you Folks who aren't Water Lovers, We have homes for the Landlubbers Come on Down — and Hurry!
(201) 244-7800
Please Call Collect

CARPET & FURNITURE LEASING CORP.
Leasing available to all types of offices and commercial areas...Tax deductible with no capital investment...This carpeting plan costs less than the maintenance of tile floors...is shampooed periodically and completely guaranteed.
CALL US COLLECT
MAIN OFFICE: 115 Cross Street, Bristol, Conn.
Phone 203-589-6776
35 PROFESSIONAL PARK, FARMINGTON, CONN. — PHONE 203-677-0731
1481 CHAPEL STREET, NEW HAVEN, CONN. — PHONE 203-787-3929

REMARKABLE DISCOVERY
Best in USA and Europe, "JIB HAARPFLEGE-LOTION" — patented in Switzerland. Registered: USA, Canada and Europe. It cures: dandruff, falling hair, itching scalp, splitting ends, strengthening hair root growth, and restoring natural hair color. Using JIB you will never be bald or grey 100%. Listed in Pharmacy Red-Blue-Book. JIB Medicine Liq. 8 oz. a 16 week supply \$6.00. Money Order P.P. J.I.B. LABORATORY — 1437 49th Avenue, Cicero, Ill. 60650. Fill: 2498 Dougall Rd., Windsor 12, Ont. Canada; Fill 7 Stuttgart, 50, Duisburgerstr. 7-10 W. Germany; Chicago: at Apotheke J & J, 2557 W. 69th St.; 5000 W. 168th St.; 4754 So. Wood St.; 2923 N. Milwaukee Ave.; 1147 N. Ashland Ave.

Complete Alterations, Full Basement, Paneling, Doors, Windows, Ceiling, Swedish Craftsmanship. Reasonable LIC 690992, Free Estimates. STENS CONTRACTING CALL: 833-2678

TYSON AND BOB-SY
GENERAL TRUCKING
Commercial and Residential, Low Rates
Lic. and Insured, Local and N. J. Areas
Call 212 FI 1-3629.

CAMP WEDIKO
In Hillsboro, N. H. provides a 7-week summer treatment camp for emotionally disturbed boys from 8 to 15. A professional therapeutic staff structures the camping program so that each boy encounters experiences which foster emotional growth, confidence and self-control. For Further information write of call:
H.M. Leichtman, Ph. D., Director
295 Longwood Ave., Boston
(617) 232-8390

4 Weeks \$350 • 8 Weeks \$675
CAMP HERITAGE
On Indian Head Lake — Pembroke, Massachusetts. A living tradition in camping in Plymouth County. Boys & Girls 8-15. June 24 to August 18 Sailing canoeing, water skiing, swimming, tennis baseball, basketball, soccer archery, dramatics, folk dancing, nature, organic gardening. HISTORICAL TRIPS — For reservations write: Stanley & Doris Dawe, 34 Vine St., Braintree, Mass. 02184

also
CAMP GOLDEN DAYS
for senior citizens with the same program as Camp Heritage for \$100.00 a week

PETER MERCADO
40 Henry St., Brooklyn, Handy Man With Truck. Available Lite Hauling & Repairs. No Job too small 8 AM to 4 PM. Daily Call UL 8-6252

DR. EMILIO BORDE
Psychiatric, Hypnosis, Counseling By Appointment Only We Accept Medicaid. 801 West End Ave. N.Y.C. 663-6080

GRAND DECORATORS
2536 E. 23rd Street Brooklyn Floor Covering, All Brands available Installation and Padding Please Call: 769-8565

BEDFORD AVE., Madison vicinity Nr. Manhattan Beach Bklyn. Lovely Corner Brick Ranch 3 Bedroom, 2 Baths, 4 1/2 Rooms walk-in, Many Extras. Call Owner (212) 376-4562

CAPE COD — MID CAPE
Exclusive Res. Area. Spac. Cust. Built. 4 B.R. House, Living Room, Fire Place, Larke Kit. Breakfast Nook. 3 Baths. 2 Car Garage. Swimming Pool. Whirlpool. 3 Zoned Heating System. Walk to Beach. Many Extras (617) 775-1808

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE (Cor. 77th Street) Woodhaven, N.Y. 11421 WE DELIVER Michigan 2-4130

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų radijo valanda šeštadieniais nuo 4 iki 5 val. WEVD 1330 kil. — AM ir 97.9 meg. FM. Direktorius dr. Jok J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountainside, N. J. 07092, TEL. (201) 232-5565.

New Jersey — "Muslo of Lithuania" — pirmadieniais, 8:05 - 9:00 val. vab WSOU-FM, 89.5 meg. — anglų kalba, per Seton Hall Univ. radijo stotį; Dir. prof. dr. Jokubas Stukas, So. Orange, N.J. 07079.

NEW YORK — Laisvės 21burya, lietuvių ir anglų kalbomis sekmadieniais 9-10 val. ryto WBEI 105.9 FM banga. Vedėjas Romas Kesys, TW 4-1286 62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11376.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, Mass. — Vedėjas P. Višnia, 179 Arthur St., Brockton, Mass., tel. JU 6-7209; FM bangomis 107.9 mc. WHIL 1430 kil. Medford, Mass. sekmadieniais nuo 11-12 vjd.

BOSTON, MASS. — Vedėjas Step. Minkus, WLYN 1360 kilocycles ir FM 101.7 banga sekmadieniais nuo 1-1:30 val. p.p. — 502 E. Broadway, South Boston, Mass. 02127 Tel. 268-0489.

TO PLACE YOUR AD CANCEL OR CHANGE
Tel.: GL2-2923

SERVICE
Soft Ice Cream & Short Order Take Out. Drive In. All equip. inc. Grosses \$16,000 summer only. Excellent year round potential for right party. Liberal terms and financing available. Full price only \$55,000. Act Now! (201) 244-7800. Please call collect.

Venetian Blinds. Cleaned. Residential & Commercial. Call 379-8619 or 379-6654.

RAY & RAY CONTRACTORS
Painting Inside & Outside. Estimates Given. All Work Guaranteed
Call 356-7046 or 212 356-7620

WAMPEE MOVING AND DELIVERY
Local Lic. & Bonded for Office and Household moving. 3 Men & Truck \$25.00 per Hour Call 966-7040

Factory Outlet Store
ROBES
LINGERIE
Barbara Ann Mfr.
141 Commercial Ave. PALISADES PARK (Next to Palisades Park Lumber).
944-4646
Store Hours: 10-4 Daily and Saturday

Chamber Music School
Camp Solitude, Lake Placid, N.Y. 12946 Coed; Beginners & advanced; Individual instruction. Well rounded program of study & recreation. Exceptional opportunity for developing skills in performance. Intensive work in Chamber Music for instrumentalists & singers. Also College accredited Seminars, Brochure. — Joseph & Elva Kelsall, Owners and Directors. — 255 Varsity Ave., Princeton, N.J. 08540. Phone 609-452-2139 Dept. CD

KORDAS PAINTING WORKSHOP IN GREECE
5th annual session of beautiful Aegean island of Samos for adults and college students under the aegis of the Pythagoreion Institute of Painting, Inc.
1973 Program. Spring Workshop April 26 — May 17. Landscape Painting, Greek Easter, Excursions. Summer Workshops June 29-August 25 Painting, Drawing, Ceramics, Art History, Excursions, Festivals, Outstanding Staff of Professional Artists.
Brochure: Pythagoreion Institute, P. O. Box 1124, Orleans, Mass. 02653. Tel. (617) 255-1345

NEW JERSEY — Lietuvos atsiminimų radijo valanda šeštadieniais nuo 4 iki 5 val. WEVD 1330 kil. — AM ir 97.9 meg. FM. Direktorius dr. Jok J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountainside, N. J. 07092, TEL. (201) 232-5565.

New Jersey — "Muslo of Lithuania" — pirmadieniais, 8:05 - 9:00 val. vab WSOU-FM, 89.5 meg. — anglų kalba, per Seton Hall Univ. radijo stotį; Dir. prof. dr. Jokubas Stukas, So. Orange, N.J. 07079.

NEW YORK — Laisvės 21burya, lietuvių ir anglų kalbomis sekmadieniais 9-10 val. ryto WBEI 105.9 FM banga. Vedėjas Romas Kesys, TW 4-1286 62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11376.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, Mass. — Vedėjas P. Višnia, 179 Arthur St., Brockton, Mass., tel. JU 6-7209; FM bangomis 107.9 mc. WHIL 1430 kil. Medford, Mass. sekmadieniais nuo 11-12 vjd.

BOSTON, MASS. — Vedėjas Step. Minkus, WLYN 1360 kilocycles ir FM 101.7 banga sekmadieniais nuo 1-1:30 val. p.p. — 502 E. Broadway, South Boston, Mass. 02127 Tel. 268-0489.

LITAS
INVESTAVIMAS — TAUPYMAS
PASKOLOS — KELIONĖS
ŪKINIAI PATARIMAI
DOKUMENTŲ PARUOŠIMAI
TAKSŲ PILDYMAS
NUOSAVYBIŲ PIRKIMAS IR PARDAVIMAS
APDRAUDOS

Litas Investing Co. Inc.
86-01 114th St., Richmond Hill, N. Y. 11418
VADOVAUJA V. VEBELIŪNAS
(212) 441-6947

Litas Travel Service,
87-18 Lefferts Blv., Richmond Hill, N. Y. 11418
VADOVAUJA NOMEDA ALEKSANDRAVICIUS
(212) 846-1650

JAUNŪJŲ PARODOJE

(Nuotraukos iš parodos ketvirtam Darbininko puslapy.)

New Yorko moksleiviai ir studentai ateitininkai kovo 17-18 Kultūros Židinyje surengė jaunųjų dailininkų ir fotografų parodą, pavadintą "Jaunimas ir jo menas '72'". Tai buvo antroji tos rūšies paroda. Praeitais metais buvo surengta pirmoji. Jos pasisekimas ir paskatino tokią parodą rengti šiemet.

Įvairaus meno buvo išstatę 14 jaunuolių, fotografijas išstatė 8. Viso parodoje buvo 22 dalyviai, buvo išstatyti 104 darbai.

Praeitų metų paroda buvo truputį didesnė nei šių metų. Praeitais metais žemutinėje salėje buvo fotografijos skyrius, dabar visa sūtilpo pirmame aukšte.

Parodos jauniausias buvo 14 metų, vyriausias — 27 metų, jų vidurkis — 19 metų.

Parodos atidarymas

Parodos atidarymas buvo kovo 17, šeštadienio vakarą. Žmonių atsilankė apie 70. Kai visi paro-

dą apžiūrėjo, buvo pakviesti į žemutinę salę. Rengėjų vardu visus pasveikino Rasa Navickaitė. Žodį tarė dail. V. K. Jonynas, pasidžiaugdamas, kad auga naujoji dailininkų karta.

Premijos už fotografiją

Rengėjai, norėdami jaunuosius paskatinti ir pritraukti, buvo paskyrę visą eilę premijų. Tom premijom išdalinti buvo sudarytos dvi vertinimo komisijos.

Fotografijos vertinimo komisijoje buvo: V. Augustinas, V. Maželis ir P. Ažuolas. Jie buvo pakviesti prie stalo. Tada V. Augustinas paskaitė, kam paskirtos premijos.

I-ji premija atiteko Aldonai Zailskaitėi, 27 metų, iš Cicero, III. Nuotraukoje vaizduojami du veidai.

II-ji premija teko Rimui Ignaičiui, 18 metų, iš Bostono. (Jis yra iš Brooklyno, bet šiemet studijuoti išvyko į Bostoną). Premijuota nuotrauka vaizduoja traukinių sustojimo vietą.

III-ji premija Jonui Kupriui, 17 metų, iš Cicero, III. Nuotrauka — Rožių valsas.

Premijos už dailę

Dailėi buvo skirtos 9 premijos. Vertinimo komisiją sudarė dailininkai: Juozas Bagdonas, Albinas Elskus, Regina Ingelevičienė, Vida Krištolaitytė.

Tapybai buvo skirtos trys premijos.

I-ji premija atiteko Albinui Jurpaliui, 18 metų, iš New Yorko. Premijuotas darbas — Mėlynasis namas, akrilis.

II-ji premija paskirta Monikai Vainiutei, 18 metų, iš New Yorko. Paveikslas — Naturmortas, aliejus (praeitais metais ji laimėjo pirmąją premiją).

III-ji premija — Nerimantas Karaša, 21 metų, iš Berkley Heights, N. J. Paveikslas — Gėlės jums, akrilis.

Grafikos premijos taip pat buvo trys.

I-ji premija — Jonas Vidiksis, 21 metų, iš New Yorko, — Lyg vienas, medžio raizginys.

II-ji premija — Danguolė Stokutė, 20 metų, iš Chicagos, III. Auka — lino raizginys (praeitais metais jai buvo paskirta pirmoji premija).

III-ji premija — Albinas Jurpalis, 18 metų, iš New Yorko, laimėjęs tapybos I-ją premiją. Jo premijuotas grafikos darbas buvo figura, sausa adata.

Piešinio premija atiteko Juozui Gudinskui, 22 metų, iš St. Louis, Missouri. Paveikslas pavadintas — Kritikų duona, kolažinis piešinys.

Ilustracijos premija paskirta Rolandui Rasimui, 19 metų, iš New Yorko. Premijuotas darbas — Futbolo žaidikai, akrilis.

Pritaikomojo meno premija teko Eleonorai Kapociūnaitėi, 23 metų, iš New Yorko. Ji siuvinėja adata. Premijuotas darbas — Ženklas, orlonas.

Ką premijuoti gavo?

Organizatoriai pasirūpino premijuoti ir apdovanoti. Kiekvienam įteikė gėlę, merginoms raudoną rožę, vaikams — baltą gvazdiką. Paskui kiekvienas gavo surašytą premijos paskyrimo aktą su komisijos parašais. Rengėjai dar pridėjo ir uždara vokelį.

Rengėjai iš privačių žmonių surinko aukų premijom. Kas laimėjo pirmąją premiją, tam buvo duodama 20 dol., II-jai premijai — 15 dol., III-jai premijai — 10 dol. Taip pat po 20 dol. gavo piešinio, iliustracijos, pritaikomojo meno premijos.

Iš dailės vertintojų komisijos tebuvo tik viena dail. Vida Krištolaitytė. Kiti nariai dėl techniškių kliūčių negalėjo atvykti. Ji čia skaitė visus aktus ir juos iš-

dalijo, pasveikindama laimėtojus.

Parodos išpūdziai

Jeigu ieškoma dailininkų prieauglio, tai tik šios rūšies parodose jį galima rasti. Parodoje buvo visa eilė vardų, kurie turi kažką.

Pirmąją tapybos premiją atžymėtas Albinas Jurpalis pasižymi drąsa ir ieškojimu. Jo mėlynas namas sukomponuotas drąsiai ir patraukliai, nors ir ten palikta neišlygintų, neišspręstų vietų.

Monika Vainiutė neblogai apvaldžiusi sudėtingą aliejinę tapybos techniką, bet jos darbuose per maža jaunatviškos drąsos ir ieškojimo.

Grafikoje išsiskyrė Danguolės Stončiūtės darbas. Jos formos apvaldytos ir aiškios, su puikiu balansu. Jonas Vidiksis, laimėjęs pirmąją premiją, dirba kruopščiai, su jaunatvišku polėkiu.

Rolandas Rasimas auga kaip iliustratorius. Įdomūs jo išstatyti darbai. Pritaikomojo meno atstovė Eleonora Kapociūnaitė nustebino kruopštumu ir išradin-gumu. Ji buvo išstačiusi visą eilę išsiuvinėtų kompozicijų. Darbai atlikti kruopščiai ir skoningai. Buvo pora spalvotų piešinių, pavyzdžių tekstilėi. Ir jie sukomponuoti skoningai ir atlikti su gera technika.

Fotografija šiemet buvo blanesnė, nei praeitais metais. Labiausiai išsiskiria laimėjusi pirmąją premiją — Aldona Zail-

skaitė. Ji ir siužeto atžvilgiu įdomi, ir švairiu laboratoriniu darbu. Kitų darbuose per daug turinio, kartais neišvystoma tema, techniškai neatbaigta, neišieškota. Tačiau vienokiu ar kitokiu būdu fotografija turi veržlumo ir polėkio. Ir iš jų susikristalizuos nauji foto menininkai.

Maisto siuntiniai į Lietuvą

Pilnai čia užmokama Greitas pristatymas

40 svarų miltų \$58.00
40 svarų cukraus \$60.00
40 svarų ryžių \$66.00

SPECIALUS 1 \$68.20
10 sv. taukų
10 sv. miltų
10 sv. ryžių
10 sv. cukraus

EKONOMIJOS SIUNTINYS \$40.70
7 sv. miltų
4 1/2 sv. ryžių
4 1/2 sv. cukraus
2 1/4 sv. makaronų
1 sv. įvairių vaisių

SPECIALUS 5 \$43.56
5 sv. taukų
5 sv. ryžių
5 sv. cukraus
5 sv. miltų

SPECIALUS 6 \$61.60
20 sv. miltų
10 sv. ryžių
10 sv. cukraus

SPECIALUS 3 \$77.00
20 sv. taukų
10 sv. cukraus
20 sv. ryžių

Yra ir daugiau maisto siuntinių Reikalaukite mūsų katalogo Užsakykit dabar Užsakykit tik pei

INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd Street
Fifth Floor
New York, N. Y. 10010
Tel. 982-1530

Šioje prekyboje mes turime 23 metų patirtį ir daug tūkstančių patenkintų klientų!

L. Bendruomenės tarybos rinkimai bus gegužės 19-20. Bus renkama VII-ji taryba. Bostono apygardos rinkimų komisiją sudaro: pirm. Kazys Šimėnas, nariai — Algis Adomkaitis ir Vita Hodges. Sudarytos ir Bostono, Brocktono ir Worcesterio apylinkių rinkimų komisijos. Senojoj taryboj Bostono apygardai atstovavo Ona Ivaškienė ir Eli-gijus Sužiedėlis. Šiuose rinkimuose tarybos nariai bus paskirstyti pagal balsuotojų skaičių. Bostono apygarda galėtų praveisti gal net keturis atstovus, tačiau tai priklausys nuo narių aktyvumo. Jei daugiau ateis balsuoti, daugiau bus pravesta ir atstovų.

Lietuvos laisvės kovotojus prisimins Naujosios Anglijos Lietuvos vyčiai. Išskilmės bus gegužės 20 Pušų katedroje Rindge, New Hampshire. Mišias koncelebruoja kunigai Albinas Janičnas iš So. Bostono, Juozas Bucevičius iš Nashua ir Jonas Žuromskis iš Lowell, Mass. Bus ir "gintaro akmenų" dedikacija. Tuo bus pagerbti Lietuvos laisvės kovotojai ir kankiniai. Lietuvos vyčiai kviečia visus tą dieną dalyvauti šiose išskilmėse ir mišiose.

Religinės muzikos koncertas bus balandžio 8 d. 3 v. popiet Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioj.

Lietuvių krepšinininkų komandos šokių vakaras bus balandžio 22 Liet. piliečių draugijos salėj.

Laisvės varpo radijo valandėlės pavasarinis koncertas bus balandžio 29 d. 3 v. popiet Liet. piliečių draugijos salėje.

Baltiečių jaunųjų muzikų ir dainininkų konkursas bus gegužės 5 Liet. piliečių draugijos salėj.

BROCKTON, MASS.
Antanas Eikinas kovo 12 atšventė 75 m. amžiaus sukaktį. Antanas Eikinas yra Brocktono Balfo 72 skyriaus ilgametis išdinininkas. Su dideliu pasišventimu ir pareigingu atlieka šias pareigas per daugelį metų.

Sveikiname Antaną Eikina ir linkime daug sveikatos ir iš-tvermės dirbant garbingą lietuvišką darbą.

Stepui Zobarskui ir dukrai Nijolei, brangiai žmonai ir motinai
A.A.
Matildai Zobarskienei
mirus, gilią užuojautą reiškia
Živilė ir Zenonas Jūriai

A.A.
Matildai Zobarskienei
mirus, jos vyrui, rašytojui Stepui Zobarskui, dukrai Nijolei ir artimiesiems gilią užuojautą reiškia
Viktorija ir dail. Juozas Bagdonai

A.A.
Magdalenai Staškevičienei
Lietuvoje mirus, jos broliui Albinui Verbylai, mūsų mi-lam choro nariui, gilią užuojautą reiškia
N. Y. Lietuvių vyrų choras Perkėnas

Mūsų mielam choro nariui Albinui Verbylai, jo seseriai
A.A.
Magdalenai Staškevičienei
Lietuvoje mirus, gilią užuojautą reiškia
Apreiškimo parapijos choras

A.A. Monikai Grigaitytei-Žukauskienei
mirus, seserims Birutei Novickienei ir Baniūtei Mačiū-nienei su šeimomis, gilią užuojautą reiškia
Genovaitė ir Vincas Meiliūnai

New Yorko Altos narę Bronę Spudienę gilaus liūdesio valandoj, jos vyrui
Pranui Spudžiui
staiga mirus, nuoširdžiai užjaučia
New Yorko Amerikos Lietuvių Taryba

A.A.
Pranui Spudžiui
mirus, skausme likusiai žmonai Bronei ir giminėms gilią užuojautą reiškia
Eleonora Liobe

Puikiausia Dovana Jūsų Giminėms Lietuvoje ir USSR
Naujausias FURGON (Station Wagon) modelis VAZ-2102-60 MP 5 vietos — 5 durys
KĄ TIK GAVOME LABAI RIBOTĄ STATION — WAGON
kontingentą ir siūlome juos savo klientams — Pirmas atėjęs — Pirmas aptarnaujamas tvarka — po \$3,881.25 Šis modelis yra Lietuvoje ir USSR labiausiai pagedaujamas automobilis šeimos kelionėms, išvykoms stovyklauti, apsipirkti ir t.t.
Gaunami tik TIESIOG iš vienintelės V/O VNESHPOSYLTORG'o įgaliotos firmos
PODAROGIFTS, INC.
240 FIFTH AVE. (tarp 27 ir 28-tos g-vės) NEW YORK, N. Y. 10001 (212) 685-4537
Skubėkite užsakymais kol neišduotas kontingentas

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK
Inkorporuotas 1883
460 West Broadway, South Boston Massachusetts
"Kur tūkstančiai taupo milijonus"
ALFRED W. ARCHIBALD, President
Šio banko direktorių taryboje yra adv. Johnas J. Grigaitis. Reikala su patarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai • Turtas—Aseta virš \$218,000,000.
CURRENT DIVIDEND RATES
• Regular a/c — 5% %
• Special Notice a/c — 5%
• 1 year Term Deposit — 5% %
• 2 year Term Deposit — 6%
All Accrúnta Compounded Daily

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ
16 DIENŲ Kalna nuo \$641.00
Vyksta: Liepos 18 Rugpjūčio 8 Rugsėjo 5 Spalio 3 Gruodžio 21
Jungtis prie grupių galima Bostone arba New Yorke.
Lietuvoje šios grupės praleis po 11 dienų, Maskvoje arba Leningrade 2 dienas ir Helsinkyje 2 dienas
Grupių dalyvių skaičius ribotas — NESIVĖLUOKITE Smulkesnių žinių ir registracijos reikalu kreipkitės į
TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE
393 West Broadway
South Boston, Mass. 02127
Telefonas: (617) 268-8764
Savininkė: Aldona Adomontienė
Air fares subject to Government approval

DARBININKAS

**NEW YORKO
NAUJIENOS**

Redakcija 455-7251
Administracija 452-2923
Spaustuvė 452-6916
Vienuolynas 455-7068
Kultūros Židynys. 827-9865

Religinis koncertas, rengiamas Apreiškimo parapijos choro, bus balandžio 15, Verbių sekmadienį, Apreiškimo parapijos bažnyčioje. Choras atlieka Č. Sasnausko Requiem mišias. Solistai: Lionė Juodytė-Matthews, Liudas Stukas, Stasys Citvaras. Vargonais palydi, ir solo groja Albinas Prižgintas. Diriguoja ir koncertui vadovauja Algirdas Kačanauskas.

Angelių Karalienės parapijos bažnyčioje, Brooklyn, N. Y., So. 4th St., švenčiausio Sakramento garbei skirtoji diena (seniau vadinamieji "keturiasdešimt valandų atleidai") švenčiama balandžio 8, sekmadienį.

Suma — 11 val., o iškilmingi mišparai — 5 val. popiet. Pamokslus sakys tėvas pranciškonas. Bus ir svečių kunigų. Gera proga atlikti išpažintį prieš Velykų šventes.

Toji diena skiriama maldom už pavergtą Lietuvą ir ten persekiojamus tikinčiuosius.

Visi kviečiami dalyvauti toj prasmingoj šventėj ir maldomis prašyti Viešpaties globos ir laisvės tėvynei Lietuvai.

Atitaisome. Praeito Darbininko pirmam puslapyje liko nepakeista data. Visi kiti puslapiai turi teisingą numeraciją ir datą. Skaitytojai, kurie renka komplektus ir kuriems svarbi pirmo puslapio numeracija, prašomi tada vadovautis kitų puslapių atžymėjimais.

Praeitą savaitę Australijoje mirė Marija Geibavičienė, G. Zilionienės ir V. Šimkuvienės motina. Palaidota Engadine, prie Sydnejaus.

Vyr. skaučių židinio Vilijos susirinkimas įvyks balandžio 2, pirmadienį, 7:30 v.v. Kultūros Židinio patalpose. Sueigoje dalyvauja viešnia sesė Aldona Čekienė, kuri praves įdomų pasnekesį. Į sueigą kviečiamos ir vyresnės skautės.

Balfo šimtojo skyrusio popietėje balandžio 8 bus ir margučių. Kas nori margučius parduoti, prašom juos pristatyti skyrusio vicepirmininkei J. Gerdvilienei, 88-10 80 St. Woodhaven, N. Y. Pristatyti reikia šeštadienį iki 4 v. popiet, arba sekmadienį iš ryto atvežti tiesiai į Kultūros Židinį. Loterija pradės veikti tuojau po jaunimo mišių. Taip pat bus didelė audinių paroda. Bus galima įsigyti gintarų ir medžio drožinių.

Liet. Fronto Bičiulių New Yorko sambūrio metinis susirinkimas šaukiamas balandžio 7, šeštadienį, 6 v.v. Kultūros Židinyje. Tėv. B. Mikalauskas, OFM, pasidalins išpūdžiais iš Pietų Amerikos Lietuvos kongreso. Po to organizaciniai reikalai.

Maironio lituanistinė mokykloje Velykų švenčių metu pamokų nebus balandžio 21 — Didijį šeštadienį, balandžio 28 — Atvelykio šeštadienį. Taip pat pamokų nebus gegužės 26 — Vainikų dienos savaitgalį.

Mirusiai Matildai Zobarskienei prisiminti, vietoj gėlių vainiko, Kultūros Židiniui aukojo 25 dol. Jonas ir Aldona Raugaliai, Waterbury, Conn., 20 dol. Charles ir Barbora Kulas, Fairview, N. J.

"Aukuras", Hamiltono lietuvių teatro grupė, atvyksta į New Yorką dviejų dienų gastrolėm. Gegužės 19 Richmond Hill aukštesnės mokyklos salėje suvaidins J. Jankaus dramą "Audronė". Gegužės 20 Apreiškimo parapijos salėje turėsim progos pamatyti linksmą V. Alanto komediją "Šiapus uždangos". "Aukurą" kviečia N.Y. LB apygardos valdyba. Pelnas skiriamas Maironio vardo lituanistinei mokyklai.

Pranas Spudis, Woodhaven, N. Y., kovo 23 Queens General ligoninėje mirė nuo širdies smūgio. Palaidotas kovo 27. Velionis buvo gimęs Pagražio km., Marijampolės apskr. Amerikon atvyko 1925. Po šešerių metų nuvyko į Kanadą ir vedė Bronę Ramanauskaitę. 1938 abu atvyko į Ameriką. Nulūdime liko visuo- menininkė žmona, giminės Lietuvoj ir Amerikoje.

Vaidinimą vaikams rengia Maironio lituanistinė mokykla balandžio 1, sekmadienį, Apreiškimo parapijos salėje. Mokyklos vaikai suvaidins A. Kalvaitienės pasaką "Grybų karas". Režisuoja R. Česnavičienė, šokius parengė Rasa Kregždytė. Vaidinimo pradžia 3 v. popiet. Po vaidinimo bus vaišės, veiks loterija. Visi kviečiami atsilankyti ir tuo paremti lituanistinę Maironio mokyklą.

Jadvyga Matulaitienė, ilgametė N. Y. lietuvių tautinių šokių mokytoja ir grupės vadovė, balandžio 7 rengia vienos dienos tautinių šokių kursus. Kursai bus Apreiškimo parapijos salėje.

Ateitininkai ir Lietuvos vyčiai rengia rekolokijas kuriose dalyvauti kviečia skautus ir kitas jaunimo organizacijas. Rekolokijas praves kun. dr. Antanas Rubšys, Manhattano kolegijos profesorius. Jos bus balandžio 13 ir 14 vakarais, balandžio 15, sekmadienį, rytą. Po 11 val. mišių parapijos žemutinėje salėje bus agapė — komunijos pusryčiai.

MIRĖ MATILDA ZOBARSKIENĖ

Matilda Zobarskienė-Malinauskaitė, rašytojo Stepo Zobarsko žmona, mirė savo namuose kovo 22 d. 0:30 v. naktį. Velionė paskutinius metus sunkiai sirgo, buvo operuota.

Buvo pašarvota M. Šalinskienės laidojimo koplyčioje. Atsisveikinimas įvyko sekmadienio vakarą, kovo 25. Žmonių prisirinko pilna koplyčia. Rožančių sukalbėjo kun. P. Raugalis, žmonės sugiedojo Viešpaties Angėlą. Zodelį tarė A. Diržys, padėkodamas šeimos vardu visiem.

Pirmadienį, balandžio 26, iš Apreiškimo parapijos bažnyčios palaidota Cypress Hills kapinėse.

Velionė buvo gimusi 1911 spalio 8. Nulūdime liko vyras Stepas Zobarskas, dukra Nijolė Zobarskaitė, St. John's universiteto profesorė, du broliai, sesuo ir kiti giminės.

Sporto šventę Elizabeth, N. J., kuri įvyks balandžio 7-8 George Washington mokykloje, galima pasiekti važiuojant New Jersey Turnpike — išsukti exit 13, arba U. S. Route 1 ir 9 — išsukti į East Jersey Ave., arba Verrazzano tiltu per Staten Island ir Goethals tiltą — tiesiai į Elizabeth. George Washington mokykla yra tik keli blokai nuo lietuvių Laisvės salės, 269 2nd St.

Marijos Žukauskienės tapybos darbų paroda rengiama kovo 31 ir balandžio 1 Kultūros Židinyje. Parodą globoja LB New Yorko apygardos valdyba.

Brooklyn, Highland Blvd., parduodamas vienos šeimos plytų namas, vienu šonu sujungtas su kitu. Yra garažas. Gazo šildymas, 3 miegamieji, pusantros vonios, erdvus salionas, valgomasis, šeimos kambarys, virtuvė, žaidimų kambarys su virtuve, įrengta palėpė. Reikia pamatyti, kad būtų galima tikrai įvertinti. Kam įdomu, gali skambinti MIDWAY 7-6148.

Marija Žukauskienė prie savo tapomo paveikslo. Jos tapybos darbų paroda bus kovo 31 ir balandžio 1 Kultūros Židinyje.

Stasė Vištartienė-Kulikauskaitė, 70 metų, mirė kovo 26 vakarą Kings County ligoninėje. Pašarvota M. Šalinskienės laidojimo koplyčioje. Rožančius — ketvirtadienio v. Laidojama penktadienį. Liko dukter Angelė ir 2 vaikaičiai.

Mirusiam Pranui Spudziui prisiminti, vietoj gėlių prie karsų, Kultūros Židiniui aukojo po 10 dol.: E. Bublaitienė-Samaliūnienė, Woodhaven, N. Y., ir Natalie Kulbok, Scarsdale, N.Y.

Valerija Kazlauskienė, ilgametė Darbininko skaitytoja, jau daug metų slaugo sergantį savo brolių, pirmojo karo veteraną. Šiomis dienomis krisdama nuo laiptų susižeidė ir gydosi namie. Draugės linki greit pasveikti.

Kas nori pirkti laikrodėlių papigintomis kainomis, prašom kreiptis į patyrusį laikrodininką Stasį Citvarą. Taip pat jis laikrodžius taiso. Kreiptis darbo dienomis vakarais, šeštadienį ir sekmadienį — visą dieną. Telefonas 847-7634.

KREPŠINIS IR FUTBOLAS

New Yorko LA Klubo vyrų krepšinio komanda kovo 17-18 dalyvavo tarptautinėse žaidynėse Washingtono. New Yorko vyrai nugalėjo Philadelphia, bet pralošė prieš Washingtoną. Tuo būdu pasiekė antrą vietą.

LAK atstovavo: R. Balkus, A. Bandžiukas, R. Krulikas, G. Mikalauskas, J. Vainius, A. Vytuvis.

Kovo 25 LAK pradėjo pavasarinio rato futbolo rungtynes, sužaidamas su stipria Gottschee komanda. Lietuvių gynimas darbuos ryžtingai, ir vienintelis priešų įvartis įkrito paskutinėse pirmo kėlinio sekundėse per ginčą sukėlusį nesupratimą.

Puofikai, deja, neišnaudojo keletos užtikrintų progų, ir rezultatas liko 0:1.

Sekantios futbolo rungtynės įvyks balandžio 1, sekmadienį, prieš Bavarians jų aikštėj.

Viena noriu gauti nuomai butą pirmame aukšte iš 2-3 kambarių ir virtuvės, Woodhaven, N. Y., tarp 85-100 gatvių arba prie Park Lane. Skambinti tel. 441-1164.

A. Kalvaitienės pasaka vaikams

GRYBŲ KARAS

vaidinama balandžio 1, sekmadienį, Apreiškimo parapijos salėje.

Vaidina Maironio lituanistinės mokyklos mokiniai

Režisuoja R. Česnavičienė

Šokius paruošė Rasa Kregždytė

Po vaidinimo bus loterija vaikams ir suaugusiems, vaišės.

Pradžia 3 v. popiet

Įėjimo auka — 2 dol., vaikams — 1 dol., Maironio mokyklos mokiniams — nemokamai.

Pelnas skiriamas Maironio lituanistinei mokyklai išlaikyti.

Vaidinimą rengia ir visus nuoširdžiai kviečia

Maironio lituanistinė mokykla

ŠALFAS Sąjungos Rytų Sporto Apygardos

SPORTO ŽAIDYNĖS

BALANDŽIO 7-8 d.

George Washington School, Elizabeth, N. J. Kampas 2nd St. ir Broadway.

Įėjimas pro parking lot, E. Jersey St.

Dalyvaus aplinkinių miestų krepšinio, tinklinio, stalo teniso ir šachmatų komandos.

Rungtynės vyks Šeštadienį nuo 9 v. ryto iki 6 v.v.; Sekmadienį nuo 12 val. iki 6 v.v.

Šeštadienį, 7 v.v. Lietuvių "Laisvės" salėje, 269 2nd St. bus užkandžiai ir šokiai.

Prel. Jonui Balkūnui,

klebonui emeritui, pagerbti

BANKETAS IR ŠOKIAI

bus balandžio 27 d. 8 v.v. Queens Terrace salėje, 69 St. ir Roosevelt Ave. kampas, Woodside, N.Y.

Bilietas asmeniui — 17.50 dol.
Bilietų galima gauti Maspetho klebonijoje

8 val. — kokteilial

Groja Joe Thomas orkestras

Rengia —

Parapijos organizacijų komitetas

Kultūros Židynys auga. Nuotraukoje matosi išlietos kafiterijos lubos arba salės grindys. Toliau statoma spaustuvės antras aukštas. Nuotr. P. Bivainio

KOVO MĖNUO — SPECIALUS VAJUS SPAUSTUVĖS IR DARBININKO NAMAM UŽBAIGTI IR ĮRENGTI

Spaustuvės priestatas ir įrengimas atsiels apie 140,000. Angelių Karalienės parapija pirmoji ėmėsi iniciatyvos, kad šie spaudos namai kiltų skaitytojų dėka. Parapija spaustuvės reikalams auksa 25,000 dol.

Kiekvienas Darbininko, Aldų, Varpelio, Kario, Tėvynės Sargo, Į Laisvę, Garso, Medicinos ir kitų čia spausdinamų leidinių skaitytojas yra maloniai prašomas prisidėti prie šių spaudos namų užbaigimo bent 10 dol. auka.

FRANCISCAN FATHERS BUILDING FUND
680 BUSHWICK AVENUE
BROOKLYN, N.Y. 11221

Siunčiu Spaudos Namam ..... dol.
Vardas, pavardė .....
Adresas .....